debreceni
független Ujság
politikai napilap

VASÁRNAP, 1938 MÁRCIUS 6. XXXIV. ÉVFOLYAM 53. SZÁM.

20 fillér

A nemzeti haderő kiépitéséről és egymilliárdos keretben mozgó ötéves tervről beszélt Darányi Kálmán miniszterelnök Győrött

Győr, március 5. Darányi Kálmán miniszterelnök szombaton délelőtt mondotta el a győri kultúrházban nagy érdeklődéssel várt beszedét.

Beszédének első részében a nemzeti szolidaritásról beszélt, majd az alkotmány nemzetfenntartó erejéről.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormányzó személyében látja megtestesülni az alkotmányos és törvényes tekintély gondolatát.

Nyilas bőrbe bujtatott kommunizmus

— A bolsevizmus gyakran álcázva, demokratikus, liberális, sőt nyilasmozgalmak köntösébe burkolja a maga pusztító mozgalmát.

Nem vagyunk hajlandók türni ilyen álcázott mozgalmakat sem

s a legkevésbbé sem fogjuk respektálni a bolsevizmus kalóz lobogóit.

— Nem türhetjük tehát azt sem, hogy a szociális kérdésnek szubverziv célzatu tárgyalásával forradalmasitsák azokat a tömegeket, amelyek szociális helyzetének súlyos voltát magunk is látjuk s amelyen a nemzeti politika eszközeivel segiteni akarunk. Ennek a nemzeti politikának megvalósitását esztelen túlzások veszélyeztetik. Ami ezeknek a túlzásoknak programját illeti,

valami ködös nemzeti alapon elképzelt kommunisztikus világrend, amelynek előfeltételeiről, lehetőségeiről a programot vallóknak nincsenek tiszta fogalmaik.

Zsidókérdés

— A szélsőséges mozgalmaknak egyik főterülete a zsidókérdés. Zsidókérdés van. A kérdés rendezését csak tervszerű és törvényes úton tartom lehetségesnek.

— A kérdés lényegét — folytatta a miniszterelnök — abban látom, hogy az ország határán belül élő zsidóság különleges helyzeténél fogva, de részben a magyar fajta közömbössége miatt is aránytalanul nagy szerepet játszik a gazdasági élet bizonyos ágazataiban.

Aránytalanul nagy számban helyezkedett el azokban a foglalkozási ágakban, amelyekben a kereseti lehetőség könnyebb és kedvezőbb.

A zsidóságnak a fővárosban való tömörülése kifejezésre jutott a város kultúrális és gazdasági életében és ez a megnyilvánulás a magyarság élettörekvéseivel

nem mindig áll teljes harmóniában.

— Az ellentét, amely ebből az adott helyzetből kifejlődik, akadályozza a nemzet erőteljes összefogását és

állandó izgató momentum az ország közéletében.

A kérdés törvényes rendezésének alapfeltétele, hogy

igazságos helyzetet teremtsünk.

Igazságos helyzetet, amely az emlitett szociális aránytalanságokat helyrehozza és a zsidóság befolyását a nemzeti élet kultúrális és más területein

illő mértékre csökkenti.

Egy ilyen rendelkezés, amely az ipar, kereskedelem és hitelélet területén, a gazdasági élet vállalkozásaiban, a keresztény társadalmat az őt megillető előfeltételekhez tudja juttatni, magának a zsidóságnak is érdekét szolgálja, mert lényegesen enyhiteni alkalmas az antiszemitizmust és ezzel a szélsőséges mozgalmak terjedését.

A miniszterelnök ezután a külpolitikai helyzet javulásáról beszélt, majd Magyarországnak katonai fegyverkezés terén való teljes egyenjogúságának kérdéséről szólt.

— Honvédelmünk kiépitése a nemzet biztonságát szolgálja, növelni fogja a magyarság függetlenségi öntudatát és belső önérzetét.

Darányi Kálmán miniszterelnök ezután a gazdasági helyzet javulásáról, az állam bevételeinek emelkedéséről, a mezőgazdasági árak javulásáról, majd a külkereskedelmi mérleg megjavulásáról beszélt.

Ötéves nagy program

Miután a miniszterelnök a multra vonatkozó adatokból és tényekből azt a következtetést vonta le, hogy az ország kiállotta a gazdasági vihart, a jövővel foglalkozott.

Expanzivabb, erőteljesebb gazdasági, szociális és honvédelmi politikában jelölte meg a jövő útját.

— Hosszú lejáratra szóló terv szerint kell dolgoznunk — mondotta — és ezért a kormány

a legközelebbi hetekben több évre szóló s részletesen kidolgozott programmal

és ennek megvalósitása szolgálatában álló törvényjavaslatokkal fog az országgyülés elé állani.

Egymilliárd pengő

— A program főösszege

egyezer millió, azaz kereken egy milliárd.

Ennek az összegnek nagyobbik része közvetlenül és részben közvetve

honvédelmi célokat fog szolgálni,

ideértve a légvédelem céljaira szükséges kiadásokat is. A közvetett cél szolgálata: a közlekedési hálózatnak, a vasútnak, a hajózásnak, az útaknak a kiépitése, a posta és távirdai hirszolgálatnak a tökéletesitéséből áll, amely a honvédelem szempontjából nélkülözhetetlen. A program keretében gondoskodunk a bekötő útak egész hálózatának kiépitésére, ezzel a magyar falut kiemeljük az elszigetelődésből.

Ezután a program részleteiről beszélve kijelentette a miniszterelnök, hogy az megkivánja gyorsitani a telepités folyamatát, előmozditja a mezőgazdasági értékesitést, a falu érdekében a gazdasági oktatás céljait szolgáló létesitményeket valósit meg, az öntözési program és a vizügyi beruházások célkitüzéseit kivánja megvalósitani, megyorsitja a falu egészségügyi és szociális szervezeteinek kiépitését és az egész magyar vidéket egészséges ivóvizzel akarja ellátni. Nagy gondot kiván fordítani a program keretein belül a bányászati és nyersanyag kutatások előmozditására. Végül a miniszterelnök külön kiemelte, hogy a program keretében 100 milliót megközelitő összeget biztositanak annak a célnak a megvalósitására, hogy a mezőgazdasági hitel problémáját közelebb vigye a megoldashoz.

A program végrehajtására

több évre van szükség,

körülbelüli tervezés szerint ötéves időszak az, amit a végrehajtás periódusaként lát a miniszterelnök.

A fedezet

A fedezetre vonatkozóan a miniszterelnök a következőket mondotta:

— Nem teszünk semmiféle erőszakos intézkedést a takarékbetétek, vagy folyószámla-követelések tekintetében. A fedezetet ma egyedül a vagyonban találjuk meg.

— A fedezet szempontjából a program úgy épül fel, hogy az összegnek nagyobbrészét, mintegy 600 milliót a vagyonnak egyszeri különleges megterhelésével teremti elő.

Ezt a megterhelést is fokozatosan építi fel; aránylagosan a legnagyobb terhet a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokra fogjuk hárítani de ezenkivül a terhek viselésébe bele fogunk vonni minden egyéni vagyont is ahol termé-

Ma este Berlini Filharmónikusok Hans von Benda főzeneigazgatóval és dr. Baranyi János zongoraművésszel. Jegyek a Bikában.

Nagyvárosi
kényelmet hoz
vidéki otthonába a
SHELL-GAS
Nem kell szerelni
Nem kell vezeték
Nem mérgező, veszélytelen
Takarékos, olcsó
Kezelése egyszerű
Készülékek részletre is kaphatók.
Érdeklődőknek bemutatja a körzetképviselet:
Vizsolyi Zoltán
Debrecen,
Ferenc J. ut 30. Telefon 15-16.

szetesen szociális és gazdasági szempontokat különös figyelemre fogják méltatni. Igy mindenekelőtt mentesítjük ezen megterhelés alól

az 50.000 pengőt meg nem haladó vagyonokat.

— Évek során át részletekben való befizetés formájában tervezzük a lebonyolítást, amely felosztásnál a gazdasági indokoltság mérvéhez képest a program lebonyolításának időtartamán túl nyúló időtartamot is állapíthatunk meg, esetleg tíz esztendőt.

— Négyszázmillió az az összeg, amely a vagyon megterhelésének összegén felül a program lebonyolításához szükséges. Ezt

szabályos kölcsönműveletekkel teremtjük elő.

A megterhelés progresszív lesz: kisebb vagyonokat kevésbbé fog sujtani, mint a nagyobb vagyonokat. Az átlagos kulcs a magánvagyonoknál nem lesz magasabb 8 százaléknál, a földbirtok megterhelése az átlagos 5 százalékot nem haladja meg.

A miniszterelnök ezután a falu talpraállításáról, a szociális kérdésekről, a törvényhozás feladatairól beszélt és beszéde végén támogatást kért a program végrehajtásához.

ZSAROLÁSÉRT ELITÉLTEK EGY KERESKEDŐT

Zsarolással vádolva került a büntetőtörvényszék elé *Zafir* Miksa debreceni kereskedő. Egy szegény munkásasszonynak volt nála néhány pengős tartozása. Amikor egy alkalommal az asszony elküldte kislányát, hogy festéket vásároljon Zafir üzletében, tíz pengőst adott a gyereknek. A kereskedő a tíz pengőből levonta azt az összeget, amivel az asszony neki tartozott. Emiatt került a bíróság elé, *ahol zsarolásért negyven pengőre büntették*, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

Vígszínház
Csupa kacagás, jókedv a legujabb magyar zenés vigjáték:
Harapós férj
KABOS — DAYKA MARGIT
RAJNAY — BÁRSONY R.
Előadások:
ma 3—5—7—9 órakor,
hétfőn 5—7—9 órakor.

A légoltalmi Liga alakuló közgyűlése Debrecenben

A magyar légvédelem lényeges fordulópontjához érkezik: hosszas előkészület után a jövő vasárnap alakul meg Debrecenben a Légoltalmi Liga. A megalakulás ünnepélyes keretek között, díszközgyűlésen történik meg, — amelyen megjelenik *József főherceg* is, azonkívül Debrecennek és a Tiszántúlnak igen sok előkelősége. A vármegyeháza dísztermében lesz az alakuló közgyűlés, ahol vitéz *Both* Gyula ezredes üdvözli a főherceget és a megjelenteket, majd *Kölcsey* Sándor polgármester felkérésére József főherceg, a Légoltalmi Liga országos elnöke tart beszédet. A Liga céljait *Juhász* Géza őrnagy-hadbíró ismerteti, majd a tisztikar megválasztása következik. Vitéz *Both* Gyula ezredes székfoglaló beszéde után a Himnusz fejezi be a közgyűlést, amely után díszebéd lesz az Arany Bikában.

Kiosztották a Kántus alapítványi jutalmait

Szépen sikerült ünnepséget rendezett szombaton a kollégiumi Kántus kegyes alapítóinak, a *Vecsey, Bruckner, Budaházy, gáborjáni Szabó* és a *Hegedüs* család emlékére.

Az ünnepélyt a Kántus nyitotta meg, majd dr *Erdős* Károly, a Kántus vezető tanára tartott megnyitót, melyben méltatta a kegyes alapítókat és emlékezett meg a régi hagyományokról.

Ezután osztották ki a jutalmakat az alapítványokból 338 pengő értékben, melyet Makláry Károly 100, szentpéteri Kun Béla 50, Bereczky László, Kövesdy Imre 25—25, Budahazy Bruckner Ernő, özv. Vecsey Zoltánné 20—20 pengő adománnyal toldottak meg.

Kovács József, *Nyiri* József, *Hadházy* Antal nyerték el a jutalmakat.

A Kántus újabb száma után *Czike* Anikó úrleány adott elő egy Liszt-darabot nagyszerű felkészültséggel és nagy művészettel, majd *Baja* Mihály lelkipásztor adott elő nagy hatás mellett verseiből.

Ujabb kántus-számok szüneteiben *Szabó* Dániel szavalt *Áprily* és *Farkas* Imre verseket nagy hatással és Veressné Főző Erzsébet és dr Czirják László közös szerzeményeiből énekelt magyar nótákat *Nyiri* József, akit *Kéry* Sándor és zenekara kísért. A közönség nagy tapssal honorálta az ügyes számot.

Ábrahám Pálnak, a fiatalság közszeretetben álló humoristájának víg szavalata után a Kántus számával ért véget a pompás ünnepség.

ÖNGYILKOS LETT, MERT NEM AKART CSELÉD LENNI

A hajdusámsoni csendőrőrs értesítette a debreceni ügyészséget arról, hogy a községben felakasztotta magát Varga Ilona 14 éves kislány. Mire észrevették, meghalt. A vizsgálat során megállapították, hogy a kislányt szülei cselédnek akarták adni és emiatti elkeseredésében követte el az öngyilkosságot.

JÓL SIKERÜLT A KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK TÁNCESTÉLYE

Fényesen sikerült farsangi táncestélyt rendezett szombaton este a Debrecen Kereskedelmi Alkalmazottak egyesülete. A fényes és kiváló rendezőség minden erővel támogatta ezt a nagyszerű estélyt, aminek meg is lett az eredménye, mert az egybegyültek a legnagyszerűbb hangulatban maradtak együtt egészen a reggeli órákig. A kiváló hangulat és a pompás rendezés a Munzár József elnöklete alatt álló nagyszerű vigalmi bizottság érdeme.

Turagépet akar? Vegyen ATTILA nemes acél
Különleges gépet akar? Vegyen OPTIMUS luxus
A legjobbat akarja? Vegyen STEYR WAFFENRAD eredeti külföldi
kerékpárt
KATZ műszerésznél Piac-u. 60
Steyer-Waffenrad, Attila, Optimus kerékpárok egyedárusitása.
Emergé és Wolfner gumik.
Olcsó árak. — Legelőnyösebb részlet.

Tiltakozás a közigazgatási bizottság ülésén, hogy a végrehajtók a járásbírósági tárgyaláson eszközöljenek letiltásokat

Debrecen város közigazgatási bizottságának szombati ülésén *Baskay* Ferenc pénzügyigazgatóhelyettes jelentéséhez dr *Nagy* István szólott hozzá, aki szóvátette, hogy a debreceni adóhivatal végrehajtói ott ülnek a járásbíróság irodájában és

a peresített követeléseket letiltják, még pedig úgy, hogy a felek előbb kapják kézhez a letiltást, mint a bírósági végzést.

A városi adóhivatal túlment azon a miniszteri rendeleten, amelyen ez az eljárás alapul, mert az adóhivatal nem lehet jogosult arra, hogy minden egyes ügyiratot átnézzen. Most ugyanis addig nem expediálnak ügyiratot, amíg az adóhivatal közegei át nem nézik.

Ez sérti az igazságszolgáltatás méltóságát és felek érdekeit egyaránt.

(Helyeslés.) Ez az eljárás kíméletlen, igazságtalan és zaklatásszerű, úgyhogy a tisztességes hitelezők elriadnak a követelésük bírósági úton való behajtásától. Ez az eljárás

a hivatali titok nagymértékű megsértése is.

mert feltehető, hogy a behajtó közegek adókivetési szempontból is felhasználják a tudomásukra jutott adatokat. Ezeket az áldatlan állapotokat mennél előbb meg kell szüntetni.

Baskay Ferenc pénzügyigazgatóhelyettes kijelentette, hogy a dolgot most hallotta csak. Épen ezért kérte, hogy válaszát a tényállás kiderítése után a következő ülésen adhassa meg.

A bizottság ehhez hozzájárult.

KITÜNŐEN SIKERÜLT A KERESKEDELMISTA LÁNYOK ELŐADÁSA

A *Debreceni Női Felső Kereskedelmi Iskola* negyedik osztályos növendékei szombat délután az iskola tornatermében nagyszerűen sikerült előadást rendeztek. Az ügyesen összeállított műsor első számaként *Végh* Olga szavalta el Kosztolányi egy versét, majd *Szücs* Ibolya zongorázott pompás technikával. Ezután *Grósz* Ibolya adott elő egy víg monológot, utólérhetetlen bájossággal és eredeti közvetlenséggel.

Váry Katalin, *Kubanek* Ilona, *Rutter* Irma, *Almássy* Magda, *Tóth* Róza, *Borny* Mária, *Schwarc* Anna és *Kuthi* Anna egy rövid egyfelvonásos vígjátékban aratták sikert, majd *Müller* Mária és *Kovács* Ilona művészi tánca következett Szücs Ibolya zongorakíséretével.

Szünetben tréfás tombolajáték szórakoztatta a közönséget, majd ismét egy egyfelvonásos vígjáték szerepelt a műsoron. A kitűnő szereplők, *Tálas* Kati, *Boskovits* Ica, *Hadady* Sára és *Szántó* Ida sok tapsot kaptak. *Uszkay* Manci kellemes énekszáma után *Kupfer* Boriska interpretálta átéléssel *Szabó* Lőrinc egy versét. Nagy sikert aratott *Elekes* Zsuzsa kitűnő előadása és a műsort bezáró víg monológ, amelyet *Müller* Mária adott elő sok kedvességgel.

Meg kell dicsérni *Rósenzweig* Irént, aki nagyon szellemeren és ötletesen konferált, valamint *Elekes* Zsuzsát, aki a táncokat betanította és *Váry* Katalint, az előadás rendezőjét.

A nagy sikerre való tekintettel az előadást vasárnap délután 5 órai kezdettel megismétlik.

KITÜNŐEN SIKERÜLT A SVETITS SZÖVETSÉG KULTURDÉLUTÁNJA

Fényes siker mellett tartotta meg a Svetits Szövetség szombaton kultúrdélutánját.

Az ünnepség az eucharisztikus himnusszal kezdődött, melyet a Svetits-intézeti tanítóképző énekkara adott elő sok hozzáértéssel.

Ezután következett a 75 pályamunkából elsőként jutalmazott dolgozat felolvasása az eucharisztiáról. A pályázaton első lett *Gavallér* Márta, a második *Vincze* Irén a gimnázium VII. osztályú tanulói. A harmadik *Szmrekovszky* Erzsébet II. éves tanítóképzős növendék lett.

Buday Renéné nagyszerű Chopin és Schumann zongora számai után *Böckl* Margitka szavalt nagy siker mellett, majd *Nagybákay-Rickl* Antalné vetítettképes előadása következett »*Madonna alakja a festőművészetben*« címmel.

A himnusz fejezte be e nagysikerű kultúrdélutánt, melynek tiszta jövedelme a *Tormay* Cecil emlékmű felállítására szánt alapra lesz fordítva.

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Olcsó tavaszi vásárláshoz.

70 cm. széles indantrén függönykelme	P -·58
Kelengye pamutvászon	P -·78
Flottir törülköző	P -·98
Ágynemü színes pamutvászon	P 1·35
Színes damasztok	P 1·88
6 sz. kávés damaszt garnitur	P 6·80
140 cm széles tavaszi kabátszövet	P 4·80
150 cm széles divatcsíkos női costüme szövet	P 4·80

Valódi angol kabát- és ruhaszövetek nagy választékban érkeztek

Beny. Beny. Emil Emil

Benyáts ÁRUHÁZ

Huss Richárd egyetemi tanár ügye a város közigazgatási bizottsági ülésén

„Debrecen szégyene, ha egyetemének egyik tanára ilyen müködést fejt ki" — A város sürgetheti a fegyelmi eljárás befejezését

Debrecen város közigazgatási bizottsága szombaton délután *Fáy* István főispán elnöklésével tartotta meg március havi rendes ülését, melyen a Debrecen város február havi közállapotaira vonatkozó szakelóadói jelentéseket hallgatták meg.

Vitéz *Berényi* István szóvátette, hogy a világitási vállalatnál éveken át

csempészett tüzkövet használtak üzemi célokra.

tudomása van arról, hogy a polgármester dr *Csóka* László főjegyzőt bizta meg a vizsgálattal és mivel mindkettőjük iránt bizalommal viseltetik, nem tartaná helyesnek, ha

a vizsgálat befejezése előtt

ebben az ügyben állást foglalnának. Viszont nem lehet elmenni szó nélkül olyan cikkek mellett, amelyek szerint ez a tüzkőcsempészés bagatell ügy. Ennek és hasonló eseteknek a város érdeke szempontjából számottevő vonatkozásai vannak, főképen, mert

a közüzemeknek példát kell mutatniok a magánüzemeknek.

Az üzemvezetés olyan bonyodalmas, hogy tág tere nyilik a visszaéléseknek. A garancia csak az alkalmazottak becsületessége lehet főképen akkor, ha a szociális igényeik ki vannak elégítve.

A másik ügy, amiről meg akar emlékezni, *Huss* Richard debreceni egyetemi tanár ismeretes ügye. Huss Richardot a Turul Szövetség debreceni osztálya azzal vádolja, hogy mint egy kisebbségi német csoport vezére, a Dunántúlon olyan izgatást fejt ki, — amely magyar egyetemi tanári állásával összeférhetetlen. Ezt a vádat megismételte *Klein* Antal országgyülési képviselő is, a kultuszminiszter pedig kijelentette, hogy Huss Richard ellen saját kérésére megindította a fegyelmi eljárást. Debrecen közönsége nem érdekelten ebben az ügyben, mert amint *Szent-Györgyi* professzor hírt és dicsőséget hozott Szegedre, épen úgy

Debrecennek szégyene, ha egyetemének egyik tanára ilyen müködést fejt ki.

(Helyeslés.) Debrecen, amely sok milliós áldozatot hozott az egyetemért,

joggal megkövetelheti, hogy nevén ilyen vonatkozásban csorba ne essék.

Sajnálattal hallja, hogy a fegyelmi ügy iratai még most sem érkeztek meg az egyetemi tanácshoz. Reméli, hogy ez mennél előbb be fog következni.

Kölcsey Sándor dr polgármester válaszában kijelentette, hogy a világitási vállalat ügyében a felszólalást magáévá teszi, hiszen neki is az a törekvése, hogy a gentlemanfelfogást minden vonalon érvényesítse. Ahol visszaélés nyomát veszi észre, a legszigorubban eljár, mert egy egész testület felfogását rombolja az, aki a legcsekélyebb visszaélést is követi el. A csempészés ügye az illetékes hatóságokhoz, került, a fegyelmi ügy vizsgálata 3—4 napja fejeződött be és megy tovább a maga rendes útján.

A másik felvetett szomorú kérdésben az egyetem autonomiájába nem tudunk beavatkozni,

de felterjesztéssel élhetünk a kultuszminiszter úrhoz, hogy a fegyelmi ügyet a város nyugalma érdekében mennél előbb fejezzék be.

(Nagy helyeslés.)

A polgári jelentést ezzel az indítvánnyal együtt egyhangulag fogadták el.

Hunnária fi mszinház

Ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9 órakor

Hétfőn: 5, 7, 9 órakor

a pazar humorú vigjáték:

Maga lesz a férjem

Főszereplők: KACOS GYULA Jávor Pál Ágai Irén, Csortos stb.

HIRADÓ!

Az Apollóban

Ma: ½3, ½5, ½7, ½9 orakor

Hétfőn: ½5, ½7, ½9 orakor

utoljára

Tengeri Titánok

Fősz.: Lionel Barrymore, S. Tracy és Freddie Bartholomew.

Hiradó!

Balogh István sajtóperében elrendelték a bizonyítást

A Várospolitikai Szemle egyik legutóbbi számába Kállai Sándor, a szociáldemokrata párt mezőgazdasági munkáscsoportjának debreceni elnöke cikket irt. A közleményben Balogh István nyilaskeresztes képviselő és testvéröcse: Balogh László személyével foglalkozott. Megírta róluk, hogy birtokukon a mezőgazdasági munkásságot valósággal kizsákmányolják és lehetetlen szerződéseket kötnek velük. Ezenkívül még egyéb vádakkal is illette a gazdálkodókat, akik emiatt sajtó útján elkövetett ragalmazás cimén eljárást indítottak Kállai Sándor ellen.

Az üggyel szombaton délelőtt foglalkozott a törvényszék Trásy-büntetőtanácsa. Kállai Sándor kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek, mert cikkének minden állítása igaz. Sonnenwirth Lajos dr. védő ezután terjedelmes bizonyítási indítványt terjesztett elő. Igazolni kívánta, hogy Balogh István képviselő és testvére rosszul bántak a munkásokkal, valamint bizonyítani kívánja többek között azt is, hogy Balogh István magatartása nem volt erkölcsös.

Balogh István ügyvédje, dr. Szalay Károly hozzájárult a bizonyításhoz, de hangsúlyozta, hogy az egész pernek az a célja, hogy meghurcoljanak fedhetetlen jellemü embereket.

A bíróság végül is nagyrészben helyt adott a bizonyítási indítványnak és a tárgyalást elnapolta.

— **A Vas- és Fémmunkások Dalkara** folyó hó 12-én, szombat este 8 órától táncecal egybekötött családias teaestélyt rendez, melyre ezúttal hívja meg a tánckedvelő ifjúságot Munkás-Otthonban. (+)

Debrecen és környékén kapható:

Főlerakat: Kontsek Géza r. t.

Bakos István, Bihari Ernő, Dala Dezső, Deutsch Albert és Fia, Deutsch Lajos, Glück Ernő, Glück Herman, Györffy Albert, Hangya Szövetkezet üzletei, Kiss Andor, Kocsák György, Kolb Ernő, Köztisztviselők Szövetkezete, Lápossy Imre, Michl Aladár, „Megváltó" gyógyszertára, Molnár Márton, Esterházy csemegeüzlet; tul. Monoky Nándor, Németh Lajos, Rátz Testvérek, Safir Jenőné, Szabó Józsefné, Szántó Miklós, Tompa Károly, Torgyán Zoltán, Veress István, Weisz Jenő.

Nádudvaron: Karakas Zsigmond

Köd

Északnyugati szél, kevés felhő reggel több helyen köd, a nappali hőmérséklet nyugaton alig változik, keleten emelkedik.

Raglán

tökéletes szabás
elsőrendü kelléke
10 remek szín
saját készitmény
P. 39·80
le 5% pénzt. eng.
P. 37·80

Grünfeld

uriszabóság
Kistemplom mellett.

UJ TYPUSU **KERÉKPÁROK**
legelőnyösebb beszerzési forrása:
FÖLDES SÁNDOR Püspöki palota
Wo fner Fumik Guári árban.

Nem engedélyezték az iparosok vasárnapi gyűlését

Czirják Antal mégis Debrecenbe jön s beszélni fog a kisiparosok problémáiról

Annak a nagyszabású és bátran mondhatjuk, óriási érdeklődést felkeltő iparos gyűlésnek ügyében, amelyre már napok óta felhívtuk a debreceni iparosok figyelmét, váratlan szenzációja akadt. Mint megírtuk, ez a gyűlés arra volt szánva, hogy a Debrecenben már szinte időtlen idők óta dúló pártviszályokat végre békés mederbe terelje és az iparosság érdekeit elősegítse s megmutassa azt az utat, mely az egyetlen út a kibontakozás felé.

Hogy ezt a gyűlést milyen nagy érdeklődéssel várta a debreceni iparosság, arra a legjellemzőbb, hogy a Bikában rendezendő gyűlésre a rendezőségnél százával jelentkeztek az iparosok, akik előre biztosítani kívánták maguknak a helyüket és elő akarták tárni a maguk panaszait.

Mint derült égből a villámcsapás, úgy érte a rendezőket szombaton az a váratlan hír, hogy

a rendőrség betiltotta a vasárnapi gyűlést,

mégpedig a következő indoklással:

Debrecenben az ipartestületi vezetőség választása 1938 március 13-án lesz. A választás az előjelekből következtetve heves harcok mellett fog lefolyni a két iparospárt között. Az ellentétek máris kiéleződtek. A március 6-ára bejelentett gyűlés tárgysorozatában szerepel az ipartestületi választás kérdése is. Az iparostársadalom kívánatos békéjét s nyugalmát zavarná az iparosság egyik részéről most tartani szándékolt gyűlés. Már pedig az iparostársadalom köznyugalmának megóvása elsőrendű közérdek.

A helyi közbiztonsági viszonyokra figyelemmel tehát a tartani szándékolt gyűlést e szempontokból aggályosnak tartom —, így megtartását nem engedélyeztem.

Az iparosság első gondolata az volt, hogy fellebbeznek. Az eseményektől teljesen függetlenül

meg is fog történni a fellebbezés,

mert a debreceni iparosság súlyos sérelmet lát ebben az intézkedésben. — Most már valószínűnek látszik, hogy a debreceni iparosság nagy tömegekben fog kivonulni a Szikvízkészítők gyűlésére és akkor fogja a maga panaszait előtárni.

Meg kell állapítanunk, hogy ez az intézkedés egyáltalán nem szolgálja a békés kibontakozást. Ez a vasárnapi gyűlés alkalmas lett volna arra, hogy az iparosság őszintén és pártatlan meg világításban lássa a kérdéseket és dönt és előtt megtárgyalja a maga problémáit, mert erre — sajnos — az ipartestület nem szolgáltatott elegendő módon *nyugodt és pártatlan légkört.*

Teljesen felesleges lenne tagadni, hogy ma Debrecenben az ipartestületi választásoknál élethalálharc folyik.

Egyik oldalon ott állanak a nagyvállalkozók, a részvénytársasági igazgatók, akik nem szolgálhatják a kisiparosság érdekeit, már csak azért sem, mert egyszerűen nem közéjük valók, nem közülök nőttek ki, másik oldalon a kisiparosok önmaguk, akik először döbbennek rá arra, hogy saját sorsuk irányítása végeredményben az ő feladatuk.

Nagy ellenszenvet szült a debreceni iparosság körében az a feltünő hatósági támogatás, amit Galamb Ferenc, a Gazdák sütődéje rt. igazgatója nyilvánvalóan élvez. Galamb Ferenc a maga érdekében felutazott Budapestre, kihallgatáson jelent meg a kereskedelmi miniszternél, bár a hatóságok itt Debrecenben is a legnagyobb támogatásban részesítik. A debreceni iparosság — és ezt tudomásul kellene venni az érdekelteknek is — egyszersmindenkorra leszögezte már, hogy

nem kér a miniszteri és hatósági támogatással bejuttatott ipartestületi elnökökből, nem kér a napi politikából

az ipartestület keretein belül:

saját maga, független és pártatlanul akarja irányítani sorsát, abban a szellemben, mely a kisiparosság érdekeit szolgálja.

nem pedig annak a néhány vállalkozónak az érdekeit, akik karrierista módon akarják kezükbe kapni annak a testületnek az irányítását, amelyhez pedig végeredményben semmi közük sincs.

A debreceni iparosság hallani akarja *Czirják* Antal képviselőt, aki az ipari ügyek egyik legnagyobb szakértője. Czirják Antal vasárnap délelőtt háromnegyed 12 órakor fog megérkezni Debrecenbe. Az állomáson a Független Kisgazdapárt részéről dr *Lévay* József fogadja a képviselőt, az iparosság és a Szikvízgyárosok Egyesületének a képviselői üdvözlik még többek között. Tiszteletére délben a Gambrinus vendéglő különtermében vasárnap nagy ebéd lesz, melyen a debreceni iparosság nagy számban fog megjelenni, majd délután a Szikvízgyárosok gyülésén fog felszólalni.

A debreceni hangulatra legjellemzőbb, hogy a Magyar Kézműves Iparosok és Kereskedők Debreceni Csoportjának ipari érdekeltsége szombaton este gyülést tartott az ipartestületi választások ügyében

és egyhanguan azt a határozatot hozta, hogy a kisiparosság képviselőit: Balogh Lászlót, Szendrei Sándort és Bálint Sándort fogja támogatni.

A harc a gyülés betiltásával még élesebb lett. De a debreceni iparosság tudni fogja: melyik az az út, mely a béke és az eredményes munka felé vezet.

Női tavaszi kabát P 16 50-től
Férfi tavaszi kabát P 22·—-től
Vágó Sándor Csapó ucca 10.
„Takarékosság" tagja.

KITÜNÖEN SIKERÜLT A IX. ZSIDÓ KULTUREST

A IX. zsidó kultúrestet f. hó 5-én szombat este szépszámú közönség nagy érdeklődése mellett nyitotta meg a hitközség tanácstermében Mannheim Mórné úrnő. Bevezető szavaiban a Wizo céljait vázolta és rámutatott a nőnek arra a nemes hivatására, amely ebben a szervezetben szerte a világban mindenütt reá vár. Ezután Ehrenfeld Arthur főkántor betanításában és Rothmann Emil karnagy zongorakísérete mellett szentföldi gyermekdalokat adott elő a bibliai kör gyermekkórusa. Az elhangzott dalok igazgyöngyei voltak a zsidó népleleknek és nagy tetszést arattak. Mintha a most újjászületö Szentföld himnuszait, áhítatát, a nemes, nehéz és heroikus fáradozásokat varázsolták volna elő a dalok, a hallgatóság érezte, hogy a zsidó lélek szól most hozzá s kéri a megértését, a segítségét egy nagy műhöz, mely az ő javát is szolgálni akarja.

Csak fokozta a hatást Bleich Béla kitűnő szavalata, ami után az est vendégszereplője, dr. Venetianer Jakabné úrnő (Miskolc) tartotta meg előadását A nő szerepe Palesztina építő munkájában címen. Előadónő részletesen ismertette a zsidó nőknek azokat a munkáit, amelyeket az újjáéledő Szentföld építésében vállaltak. Sokszor névtelenül, de minden akadályt legyőzve dolgoztak a zsidó nők Palesztina érdekében. Kezükben van az ország sorsa, az egészségügy, a jövő nemzedék felnevelése. Mindenképpen tiszteletreméltó a feladat, amelyet végeznek. Az előadást nagy figyelemmel hallgatta végig a közönség és az előadónőt megérdemelt meleg ünneplésben részesítette. Ehrenfeld Joli adott még elő hegedűn Forrai István karnagy kísérete mellett finom technikával és mély átérzéssel két zeneszámot, mikor dr. Weisz Pál főrabbi lépett a pódiumra, hogy zárszavát elmondja. A női lélek nagyszerű vizsgálatán keresztül, — aktuális problémákat is érintve elismerte, hogy a zsidó nőnek Palesztina felépítéséből ki kell venni a részét. Szerinte azonban a zsidóság hivatása nem merülhet ki abban, hogy országot épít, mert ennél több, nagyobb szerep vár rá. Ez az egyetemes humanizmus szent eszméjének a megvalósítása, mely nincs helyhez vagy országhoz kötve és amely a próféták álma és a mai zsidóságnak is egyetlen helyes célja lehet.

A közönség ezúttal is szünni nem akaró és folyton megújuló tapsokkal bizonyította be ragaszkodását mélyen szeretett főpapja iránt.

Anyakönyvi hirek

Születések: Szilágyi József fm., fiú Illés, Kiss János fm., fiú Sándor, Máté Imre fm., leány Erzsébet, Török Sándor fm., leány Mária, Sándor János fm., leány Erzsébet, Nagy Zsigmond városi altiszt, leány Juliánna, Mázló Gábor kocsis, leány Margit, Varga Sándor fm., fiú József, Kozma Dezső gazdálkodó, fiú Dezső, Nagy László gazdálkodó, fiú Sándor, Suba Péter fm., fiú Péter.

Házasság: Takács András m. kir. posta altiszt—Menyhárt Magdolna, Deme Tivadar fm.—Kovács Ilona, Kádár László ref. lelkész—Weszprémy Katalin, Jenei Sándor hentesmester—Dobsza Ilona.

Halálozások: Özv. Ráthonyi Sándorné ref. 70 éves, Bánk 84. Takaró József kocsifényező s. ref. 23 éves, Borz u. 11, özv. Gróf Klébelsberg Béláné r. kat. 80 éves, Péterfia u. 48. Márton Imre npsz. ref. 60 éves, Kishegyesi út 40. Özv. Nagy Sándorné g. kat. 78 éves, Faiskola u. 7f. Nagy Mihály kőműves s. ref. 60 éves, Uj u. 18. Kovács Ferenc m. kir. szakaszvezető r. kat. 27 éves, Honvéd laktanya.

Uj szakma!

Uj kiszolgáló cég!

Van szerencsénk értesíteni a mt. vásárlóközönségünket, hogy kiszolgálásunkat egy új szakma bevezetésével tökéletesítettük.

A Tiszántuli könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája

Debrecen, József királyi herceg ucca 1. sz. (Arany Bika épület.) belépett kiszolgáló cégeink sorába s a kiszolgálást már meg is kezdte.

Uj cégünk mindennemü nyomdai munkákkal áll mt. vásárlóközönségünk rendelkezésére.

Meghívók, értesítő levelek, névjegykártyák, levélpapirok, körlevelek, plakátok stb. a legizlésesebb kivitelben készülnek a a legjutányosabb árakon.

Uj cégünk örömmel várja a »TAKARÉKOSSÁG« vásárlóközönségét s előre is biztosítja, hogy fő törekvése lesz teljes megelégedésüket kiérdemelni.

»TAKARÉKOSSÁG« R. T.
Debrecen, Deák Ferenc u. 6.

Szerdán tárgyalja a tábla a Geréby telepi gyilkosság bűnügyét

A debreceni ítélőtábla szerdán fogja tárgyalni a Geréby-telepi gyilkosok bűnügyét. *Nagy* Gábor gazdálkodó elvetemült gyilkosai, akik páratlan kegyetlenséggel fojtották meg és rugdalták haláira a szerencsétlen öregembert, valamint a felbujtással és bűnrészességgel vádolt *Balla* Zsigmondné, a főjegyző özvegye, fiával együtt kerül a vádlottak padjára, hogy feleljenek a szörnyű bűnért.

Az ítélőtábla egyszer már tartott főtárgyalást a Geréby-telepi gyilkosok bűnügyében, a védők előterjesztésére azonban

bizonyításkiegészítést rendeltek el, valamint elrendelték az elmeorvosszakértők kihallgatását is, mert az egyik gyilkos, Karaszek István, a fogházban a jelentések szerint elmebajt szimulált. Az kiáltozta, hogy ő ölte meg a szerb királyt.

A törvényszék lefolytatta a bizonyítási eljárást, kihallgatta az elmeszakértőket s az iratokat megküldte az ítélőtáblának, amely most másodfokon fog ítélkezni a bűnösök felett.

A táblai tárgyalás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg; mindenki kíváncsi a kegyetlen gyilkosokra, úgyhogy a főtárgyalásra *valószínűleg jegyeket bocsátanak ki.*

Frissen lépked a fiatalság

. . . és a rheumától megkinzott ember bánatosan néz utánuk. De ez mit sem használ; enyhülést csak ez hozhat: Aspirin! Ez azonban Aspirin legyen:

ASPIRIN

A „Bayer" KERESZTTEL

A debreceni ügyvédjelöltek az ügyvédi kamara zárszám javaslata ellen

Rendkívül elkeseredett hangú gyűlést tartottak pénteken este a debreceni ügyvédjelöltek. Ugyanis a debreceni ügyvédi kamara választmánya hosszas vita után úgy döntött, hogy a debreceni kamara területén

javasolni fogja a zártszám elfogadását,

olyan arányban, hogy négy kieső ügyvéd helyébe csak egyetlen új ügyvédet fog a kamara felvenni.

Mivel a javaslat szerint a már bejegyzett ügyvédjelöltek is a megjegyzett arányban juthatnak be az ügyvédek közé, az ügyvédjelöltek elkeseredése teljesen megérthető és jogos.

— A hazaárulókról és a kommunistákról szóló törvények kivételével — mondja a tiltakozás — egyetlen magyar törvénynek sincs visszaható ereje, csak ennek a törvénynek lesz. Dacára, hogy a szegedi és budapesti kamara már választmányában elvetette ezt a javaslatot, dacára, hogy ez a két kamara az ország legnagyobb két kamarája, Debrecenben

valami oktalan kenyérféltésből ki akarják túrni azokat is a kenyérkeresetből, akik már egy féléletet töltöttek ezen a pályán és akik már új életet nemigen tudnak kezdeni.

Az ügyvédek gazdasági blokkja teljesen ellene van a zártszámnak, a legtekintélyesebb ügyvédek ellene vannak ennek a lehetetlen helyzetnek, az egész ország csak teljesen efemer alkotásnak tekintik az egészet és eddig

egyedül Debrecen az, ahol a szerzett jogokat a legkíméletlenebbül sujtják.

Az intézkedés már alapjában érthetetlen és egyáltalában nem kollégiális egy olyan minisztertől, aki maga is egyszerű ügyvédi irodából jutott erre a fényes helyre.

— Több hozzászóló fejtegette, hogy ez a javaslat antiszociális. A 4:1 arány azt jelenti, hogy az 1938 január 1-ig bejegyzett ügyvédjelöltek közül

az utolsó 1976-ban fog bekerülni a kamarába.

A kormány az ifjúságot állandóan a szabadpályák felé küldi s ugyanakkor valami érthetetlen módon épen a szabadpályákat zárja el előle. A törvényhatása csak 40—50 év mulva lesz érezhető s ha mi ilyen törvényeket hozunk, az egyet jelent a külföld szemében a revíziós igényekről való lemondással.

Kifejtették még a hozzászólók, hogy a javaslat élesen szembeállítja kereteln belül a révbejutottakat és a karámon kívül maradtakat és meggátolja annak az ősi elvnek az érvényesülését, mly a szabadverseny alapján a tehetségeket önmagától kiválasztotta.

Elhatározták, hogy jogaik védelme érdekében

a közgyűlés minden tagjánál személyesen fognak eljárni, hogy pártjukra állva a javaslatot ne vigyék keresztül.

Végül lelkesen éltették az ügyvédek közül dr *Szabó* Ferencet, *Aczél* Jenőt, dr *Leveles* Imrét és *Magyar* Simont, mint akik bátran és nyiltan lándzsát törtek az ügyvédjelöltek érdekében.

Egész Debrecen ügyvéd- és jogásztársadalmi nagy várakozással tekint a március 13-i kamarai közgyűlés elé, amelyen tárgyalásra kerül a zártszám kérdése és visszaható erő problémája, amely miatt olyan nagy az elkeseredettség az ügyvédjelöltek között.

Még a nyáron felépítik a két első Zöld Kereszt Egészségházat Hajdú megyében

Hajdúvármegye aktuális közegészségügyi kérdéseiről *Rásó* István alispán és dr *Gärtner* István tiszti főorvos fontos tárgyalásokat folytattak, amelyek lényeges eredményel végződtek.

A tárgyalások egyrészt egészségházak létesítésére irányultak és ezek szerint Józsa és Mikepércs községekben

létesítenének egy-egy Zöld Kereszt egészségházat,

tekintettel arra, hogy ebben a két községben a zöldkeresztes általános családvédelmi szolgálat már régebben be van vezetve.

A Zöld Kereszt egészségügyi gondozásba veszi az egész családot, az anyát, a csecsemőket, fertőző betegeket, tuberkulotikusokat és ezenkívül szociális téren is élénk tevékenységet fejt ki.

A zöldkeresztes szolgálat keretén belül történik Hajdúvármegyében ezidőszerint Balmazújváros, Egyek és Józsa községekben az iskolás és óvodás gyermekek étkeztetése is.

A most felállítandó két egészségházat

állami pénzen létesítik

azzal a céllal, hogy az egészségvédelmi szolgálatnak mintaszerűen elhelyezett otthona legyen a két községben. Az egészségház egy rendelőből és váróból áll. Itt

a szegény betegek ingyen kezelésben, a többiek pedig orvosi tanácsban részesülnek. — Ezekben az egészségházakban eszközlik az iskolás és óvodás gyermekek, valamint a leventeifjak általános egészségügyi felülvizsgálatát is, egyik részében pedig az iskolás gyermekek fürösztő berendezését helyezik el zuhannyal és kádfürdővel, az óvodások és iskolások testi tisztasága érdekében.

A két első hajdúmegyei egészségházat még a nyáron felépítik és ezek az általános családvédelem keretében orvoslandó egészségügyi kérdéseket a legmegfelelőbb módon tudják majd megoldani.

Az alispán és a tiszti főorvos tárgyalásokat folytattak a belügyminisztériumban

az óvodáknak köznapi gyermekotthonokká való átalakítása tárgyában is,

ami rendkívül fontos feladat, mert a napközi otthonokban a szociális szempontból rászoruló gyermekek gondozása és étkeztetése is megtörténik. Minden remény meg van arra, hogy az óvodák napközi otthonokká való átalakítása már a nyáron megtörténik és ezekben az óvodákból átalakított napközi otthonokban a szociális és egészségügyi gondozás megindulhon. Hajdúvármegye területén körülbelül

10 óvodának napközi otthonná való átalakításáról van szó,

ami kezdetnek igen szép szám.

A tárgyalások során szóba kerül a Hajdú vármegyében létesí tendó tüdőbeteggondozó ügye is. Ezt a rendkívül fontos egészségügyi intézményt Hajdúböszörményben akarja a vármegye megvalósítani, amire minden remény meg is van.

A belügyminisztériumban Hajdú vármegyét illetően folytatott egészségügyi tárgyalások nagyon közelről érintik Debrecen várost is, amelynek hasonló közegészségügyi problémái még mindig megoldásra várnak.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Különleges tavaszi divatkelmék

eredeti angol, francia és kiváló hazai minőségü kabát, costüm és ruhaszövetek

legnagyobb választékban

már raktáron vannak a

Klein Divatházban

Mielőtt vásárol érdeke, hogy divatkülönlegességeimet, vételkényszer nélkül megtekintse és szolid áraimról meggyőződjék

Moskovits József úriszabósága
A legmodernebb divat szerint készíti
elegáns ruháját
raktáron levő legfinomabb anyagokból és behozott szövetekből.
Piac u. 41. Alapittatott 1900.

Fülöpné Moskovits Lili
Legmodernebb szabás szerint legfinomabb kivitelben készít
angol kosztümöt és kabátot
Tel. 11-72. Piac u. 41.

Ahol az ember nem több, mint az árú

Látogatás az embervásáron

Embervásár. — Kevés ilyen borzalmas szó van még a nyelvünkben. Falun és városban egyaránt ismeretes fogalom: azokat a helyeket hívják embervásárnak, ahol a munkanélküliek gyülnek össze és várják a megmentő kenyeret. Mert sok mentenivaló van egy-egy ilyen vásáron: asszony, éhes gyerek, lyukas cipő...

A kisállomás előtt van ilyen embervásár. A jólétben élő polgár talán el sem tudja gondolni, hogy mit ácsorog ott az az egynéhány ember naphosszat. De aki tudja, hogy mire megy a játék, annak a szíve elfacsarodik, mert

az ember árulja ott magát, mint, ahogy mások a szövetet, a kenyeret, a húst árulják. És mint ahogy régen a rabszolgát árulták.

Csak most már kulturáltabbak vagyunk: kiki önmagát adhatja el.

Belekeveredek az emberek közé. Látható izgalmat kelt a feltűnésem. Mindenki vigyázva néz rám, hátha munkát rejteget a szavam. De nem tolakodnak, mint azt Németországban láttam. Valami ősi parasztszemérmességgel várják, hogy megszólítsak valakit. Egyedül az uccakölykök futnak oda hozzám és szólítgatnak meg: mit vigyenek el, mit vegyenek meg, hova szaladjanak?

Magam sem tudom, hogy kezdjek bele, kit szólítsak meg. Ez a népréteg, amellyel most állok szemben, egészen ismeretlen számomra. Ezek már nem parasztok és még nem munkások. Talán leginkább ninctelenek. Van valami a szemükben, ami zavar.

Nem a gazdag paraszt nyugodt flegmájával néznek rám, sem a munkás harcias pillantásával, hanem valami alázattal kevert gyűlölettel. Valami ilyet érezhet az állatszeliditő, amikor a ketrecbe lép.

Tisztán meg tudom különböztetni az apró árnyalatokat. Itt vannak az uccagyerekek, ez a furesa tipus, amelyik egyszerűen nem akar dolgozni, csak élni az innen-onnan kapott adományokból, rendszertelen keresetből. Páratlanul furesa kölykök ezek. Arra is képesek, hogy ellopják az ember szájából a falatot, de rájuk lehet bízni száz pengőt is. Az már más! Ezek azok, akik nem akarják elismerni évek multán, hogy nem lehet mindig uccakölyöknek lenni; ezekből lesznek a csavargók, a várótermek és a toloncházak lakói és — *legjobb, leghűségesebb szobainasok.*

A másik kaszt a favágóké.

Kis faálványaik mellett gubbasztanak és búsan nézik az egyre melegebb márciusi napot. Ezek valahogy kitartanak, nem nagyon bratyizmak a többiekkel, legfeljebb azzal a pár árva fuvarossal, aki széles szájjal szidja a szegénységet. Nekik szerszámuk is van: *tőkével rendelkeznek!*

A többiek úgy állanak összeverődve, mint a birkák. Lecsúszott emberek, faluról ideszakadt szegények, akiket elcsalt a nagyváros zaja és fénye és akiknek a városból nem jutott több, csak a rettenetesen kietlen és keserves kisállomási tér. Odalépek közibéjük.

— Adj'isten.

— Adj'isten.

Mit kérdezzek? Hogy hogyan szolgál az egészségük? Vagy, hogy van-e munka? Szerencsére meglátom egyik földimet közöttük. Nagy örvendezéssel köszönünk egymásra. A többi is hirtelen közibük valónak érez. Megindul a beszélgetés és pillanatok alatt többet tudok meg róluk, mint a saját szomszédjuk.

Ömlik a panasz. Hogy

nincs munka, hogy ők nem is akarnának többet, csak 40—50 fillért kereshetnének meg naponta, hogy napok óta alig evett az a nagybajuszú ember, aki K. Tóth István névre hallgat, hogy Kiss Gábornak betegen fekszik az asszonya, mert szijja a mellét a köhögés

és még rengeteg ezer apró bajt.

Uradalmi fogat megy el mellettem. Váratlanul is kicsúszik a számo egy pár keserű szó. A következő pillantban a gyülölet olyan áradata zúdul fel, hogy magam is megdöbbenek.

Villantásnyi idő alatt megértem a szélsőséges izgatás egész sikerét. Hiszen ha én most oda állanék ezek elé a szerencsétlenek elé és azt mondanám: utánam, ezek nekimenjenek a rendőrnek, csendőrnek, mindenkinek.

Ezek között nem kunszt izgatni. Ezeket nem vicc a zsidóság ellen heccelni. Ezeket neki lehet vinni a folyékony ólomnak is, mert ezek már úgy érzik, hogy nincs veszteniválójuk. Ezeknek nehéz megmagyarázni, hogy egészen mindegy, hogy zsidó zsákmányolja ki a munkást, vagy magyar, mert a kizsákmányolás csak egy és ugyanaz. Ezeknek bűnbakk kell s ha valami lelketlen izgatás ezeket rászabadítja az országra, ezek épp úgy fel fogják akasztani a jótevőiket is, mint a zsarnokaikat, mert ezek szemében a zsidó és úr nagyon egyet jelent.

Ezeknek nem lehet előadásokat tartani, inségakciót rendezni,

mert ha látná az a középosztály, amelyik olyan kétségbeesett jóindulattal akar segíteni karácsony szent hetében rajtuk, hogy menynyi elégedetlenséget és gyűlöletet szül a falat kenyér, mikor ide cipó kellene, sírva fakadna és talán nem iszonyodnának annyira a gyökeres reformoktól és nem kommunistázna le mindenkit, aki azt hírdeti, hogy nem akciók kellenek, hanem rögtöni komoly segítség. Az egyik ember odafordul hozzám:

— *Nem annak a Szálasnak az embere tetszik lenni?*

— Melyik Szálasnak?

— Aki 24 óra alatt segít a szegényeken.

Szálasiról van szó, rögtön tudom. Sokáig magyarázom az embereknek, hogy lehetetlen, amire várnak. Hallgatnak és rázzák a fejüket. És én, amikor elmegyek, megváltoztatom a véleményemet. Eddig azt mondottam az izgatókra, hogy ártatlan álmodozók, minek bántani őket?

Most, amikor hazafelé tartok, tizévi fegyházat szabok ki mindegyikre, gamban minden felelőtlen izgatóra,

aki a K. Tóth Istvánokat és Kiss Gáborokat kérlelhetetlenül kergeti a börtön, a szurony felé...

(g.)

Szőlősgazdák figyelmébe.

Ha garanciaképes, fajtiszta szép szőlőt és jó bort akar termelni, ültessen állami felügyelet alatt működő szőlőoltvány telepemről, minek árait mélyen leszállitottam, hogy bárkinek módjában legyen szükségletét megbizható helyről beszerezni, miről kivánatra árjegyzéket ingyen küldök. Ifj. Magyari András, Abasár, Abatér 389. sz

Harmincezer pengővel több adó folyt be februárban, mint tavaly

A városi adóhivatal jelentése szerint 1938. február hónapban 982.955.61 pengő adó folyt be a városi adóhivatalba, míg az előző év februárjában 952.852.18 pengő. — Az idén februárban tehát 30.103.43 pengővel több adó folyt be, mint tavaly februárban.

A februári idegenforgalom

Az idegenforgalmi hivatal jelentése szerint februárban Debrecenbe érkezett 129 bejelentett külföldi és 1770 belföldi idegen.

A vámsorompókon áthaladt 7 külföldi és 1326 belföldi idegen gépjármü.

Uj cég az „UNIO-ban"
Örömmel tudatjuk i. t. tagjainkkal s mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy sikerült cégeink sorába megnyernünk

KALAP-SAPKAHÁZ

Lendvay-féle lerakat
Piac ucca 56. sz. alatti
céget, ki a kiszolgálást már meg is kezdte:
mindennemü **egyenruházati (katonai, csendörségi, rendőrségi, pénzügyőri) cikkek, úridivat, kalap, sapka, diáksapka** cikkekkel
dúsan és választékosan felszerelt raktárával.

Mérsékelt árak!
UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!
»UNIO« Központi Hiteliroda
Piac u. 44. Telefon: 29-30.

Uj cég az „UNIO"-ban
Örömmel tudatjuk i. t. tagjainkkal s mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy sikerült cégeink sorába megnyernünk

Keretezőbolt

Piac ucca 89 és Csapó ucca 18. sz. alatti
céget, ki a kiszolgálást már meg is kezdte:
képkeretek, blondelkeretek, olajfestmények, szentképek, tükrök, dísztárgyakkal
dúsan és választékosan felszerelt raktárával.

Mérsékelt árak!
UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!
»UNIO« Központi Hiteliroda
Piac u. 44. Telefon: 29-30.

Tavaszi női kabát
különlegességeim megérkeztek. Mérték utáni rendelés is.
SZABADOS női divatház
Piac ucca 53. Hungária épület.

Amikor a „tisztifőorvos ur" ellenőriz...

Egy agyafurt szélhámos bűnügye a tábla előtt

Érdekes és a maga nemében páratlan bűnügy került a kir. ítélőtábla, mint fellebbezési bíróság elé: a vádlott, aki magát márkinak, rendőrtanácsosnak és főorvosnak adta ki, vakmerő módon csalta végig egyes községek és városok vendéglőseit, valamint más üzlet tulajdonosait. Az agyafurt szélhámos mindég a helyzetnek megfelelően lépett fel, hol mint a rendőrség kiküldöttje, máskor meg mint a belügyminisztérium megbízottja, ahogy azt éppen a körülmények megkívánták. A legérdekesebb azonban az, hogy sehol nem gyanakodtak a biztos fellépésű szélhámosra, hanem annak »hivatalos minőségben« tett intézkedéseit még a hatóságok is respektálták.

Működése során végiglátogatta Szolnoktól kezdve az egész Tiszántúlt és mint vármegyei tisztifőorvos, szigorú vizsgálatot tartott a hentesek és vendéglősök között.

Természetesen valamennyit bűnösnek találta közegészségügyi kihágásban és ott a helyszínen nyomban meg is büntette őket, sőt a belügyminisztérium arcképes igazolványának felmutatása mellett,

hivatalos nyugta ellenében a büntetéspénzeket fel is vette.

Az mondani sem kell, hogy úgy az arcképes igazolvány, mint a hivatalos nyugta jólsikerült

hamisítvány volt.

A vakmerő szélhámos »ellenőrző« körútján elérkezett egy kisebb városba (aminek nevét éppen a humoros helyzetre való tekintettel nem kívánjuk közölni), ahol »kiszállt« az egyik helyi cukrász üzletében és ismét megállapította a közegészségügyi kihágást és bevasalta a büntetéspénzt. A derék cukrászmester szó nélkül fizetett, sőt megfizette a »kiszállási« díjat is. Közben panaszkodott a »főorvos« úrnak, hogy ha vannak is apróbb hibák, azok a rövid munkaidőnek tudhatók be, barátunk azonnal megígérte, hogy majd eljár az iparügyi és a belügyminisztériumban és elintézi, hogy a mester hosszabb ideig tarthassa nyitva üzletét, mint a törvényes záróra. Néhány nap mulva valóban megjelent a cukrásznál, akinek nagy boldogságára

mind a két minisztérium pecsétjével ellátott engedély okiratot nyujtott át, azzal, hogy most már ellentétben az esti 8 órai zárórával éjjel 12 óráig tarthatja nyitva üzletét. Természetesen az engedély hamis volt, csupán a 150 pengő volt valódi, amit a boldog cukrásztól hősünk behajtott.

A kivételes szerencsében részesült cukrász még aznap felhasználta az engedélyt és üzletét éjjel 12 óráig nyitva is tartotta, a konkurrens társak legnagyobb boszszúságára.

Ezek azonban feljelentették a cukrászt. A feljelentés alapján, másnap a csendőrség be is akarta zárni az üzletet. Mesterünk azonban felmutatta a belügyminisztérium engedélyét a csendőröknek, azok szó nélkül tudomásul vették a záróra meghosszabbítását és minden intézkedés nélkül eltávoztak.

Valóságos kis helyi forradalom tört ki emiatt, oly annyira, hogy a főszolgabiróság is kénytelen volt az ügybe beleavatkozni.

A tökéletesen hamisított belügyminiszteri engedély azonban itt is megtette a magáét, annyira, hogy a hatóságok a feljelentőket fenyegették meg büntetéssel, ha továbbra is molesztálni merik szerencsés társukat.

Az ügy végül is elkerült az alispán elé, aki utána nézett az engedélykiadás előzményének és hosszú kutatás után derült ki, hogy egy agyafurt szélhámos csapta be az összes hivatalos és nemhivatalos egyéneket.

A megtartott fellebbviteli tárgyalás bővelkedett a zajosnál zajosabb jelenetekben, mert a »rendőrfőtanácsos-tiszti főorvos-belügyminiszteri megbízott« olyan fölényesen és drasztikusan viselkedett, hogy több izben kellett őt fegyelmi büntetésben részesíteni. A nyomdafestéket nem tűrő szidalmai során magát a bíróságot is megsértette, amiért új eljárás indul ellene.

Végül is a tárgyalást elnapolták, mert a »kiváló hamisító« védője védencének elmeállapotát kérte megvizsgálni.

Viszont a derék, vidéki cukrászmester, akit az eset óta kaján mosolyok kísérnek, most már kénytelen újból a törvényes zárórához alkalmazkodni, legnagyobb megelégedésére a »piszkos konkurrenciának«.

H. K. I.

Amig 'Ön alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalmatlan kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

Eladta a menhelyi ruhákat, hogy jobbat vehessen a lelencgyerekeknek

Ványadt öregasszony áll a járásbíróság előtt. *Szabados* Gergelynének hívják, tulajdonelleni kihágással vádolják. Az a vád ellene, hogy

a gondozásában lévő lelencgyerekek számára kiadott ruhácskákat el akarta adni.

— Igaz, hogy el akartam adni a ruhácskákat — mondja a járásbíróság előtt —, de csak azért, hogy annak az árából

jobbakat vegyek a gyerekeknek.

Jaj kérem szépen, nagyságos bíróság, nagyon szépen járatom én a gyerekeket, csukott bugyogót csináltattma én nekik, bizony, csukott bugyogót! Az én gyerekeim járnak a legszebben, bizony nagyon szépen járatom őket!

GYEREKEK
ez a hét a tietek!

Egész finom sport ing 1-es	1.20	*Baby kabátka sapkával*	2·80
Sport ing csikos ujdonság 1-es	1.90	*Gyermek ernyő, tartós*	3·90
Novelty kötött sport ing 00-ás	1.76	*Harisnyatartó*	0·40
Nehéz matt nadrág 1-es	0.90	*Tartós patent harisnya 1-es*	0·40
Sveici kötésü nadrág 0-ás	0.98	*Flór patent harisnya 1-es*	0·76
Sveici kötésü ingnadrág 1-es	1.60	*Térdharisnya, cérna 3-as*	0·70
Jackie öltöny 1-es	3.90	*Gyermekzokni, tartós 1-es*	0·30
Tiroli nadrág 3-as	2.40	*Cérnakeszty szines vagy tehér*	0·76
Tiroli nadrágtartó	0.78	*Leány Neumann ruha prima szövetből*	6·90
Leányka vagy fiu szvetter	2.90		

Havas Harisnyaház

Özvegy *Balogh* Ferencné, a gyermekmenhely képviseletében kijelenti, hogy Szabados Gergelyné »nagyon jó nevelő szülő«, nem merült fel ellene semmiféle kifogás. Valószínű, hogy nem nyerészkedési szándékból akarta eladni a ruhákat, mert minden pénzét a gyerekekre költi.

— A rendőrségen miért tagadta le a nevét? — kérdi a bíró a vádlott öregasszonyt. — Három nevet is bemondott.

— Jaj kérem, ütöttek ott engem — feleli a néni —, lenyúzták a bőrt az orromról, úgy ütöttek, nem tudtam én, mit beszélek.

— Na már ezt nem hiszem el, — mondja a bíró — ilyen csekélység miatt senki meg nem üt egy hetvenkétéves asszonyt.

— Meg voltam én ijedve, amikor megláttam a nagyurakat, nem akartam én rosszat, jó nevelőszüle vagyok én, csukott bugyogót is vettem én, bizony, gyönyörű csukott bugyogót!

A bíróság ítéletében felmentette a vád alól Szabados Gergelynét, kimondva, hogy nem igazolódott be a nyerészkedési szándék.

FÖLDHASZONBÉRI ÁRVERÉS.

A református egyház tulajdonát képező és kezelésében levő Bellegelő 288 és 290. tanyaszám alatti 267 kat. hold (Nagygugyori mellett), valamint a Szepes puszta 1 sz. alatti 93 kath. hold, Ebespuszta 42. sz. alatti 47 hold (Boldogh-féle), Fancsika 96—70. sz alatti 68 hold és Fancsika 71. sz alatti 68 hold tanyásbirtokok, az Ondód Gaál-dülőben az 1-ső és 2-ik tanyaközt lévő 12 hold és 1312 □-öl (jelenlegi bérlője Pongor István) tanyátlan föld, továbbá a Cucábar levő 11 holdas, egy 4 holdas, az Ondód Kádár-dülőben egy 4 holdas, — Piac-dülőben egy 3 és egy 1 holdas, a Perec-düllőben egy 10 holdas, Bánkon egy 7 holdas tanyátlan föld **f. évi március hó 16-án d. e. 9 órakor** a debreceni református egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17. sz.) tartandó nyilvános árverésen f. évi október hó 1-től bérbeadatnak. Az árverési feltételek és a haszonbéri szerződés feltételei a gazdasági gondnoknál megtekinthetők.

Küldöttség.

Uj kiszolgáló cég a „Takarékosság" köteléki cégeink sorában!

Van szerencsénk a mt. Vásárlóközönségünk tudomására hozni, hogy

FEUERMANN
böröndös

Debrecen, Piac-u 26. (Gambrinus passage)

belépett kiszolgáló cégeink sorába s a kiszolgálást már meg is kezdte. Uj cégünk e szakmában specialista. Saját készítményü böröndöket, utazótáskákat, iskola táskákat, akta táskákat, **női és férfi tárcákat**, retikülöket tart állandóan raktárán igen nagy választékban. Örömmel áll rendelkezésére a »TAKARÉKOSSÁG« vásárlóközönségének ugy raktárával, mint műhelyével, ahonnan izléses, finom áru vagy munka kerül ki a lehető legmérsékeltebb árakon.

»TAKARÉKOSSÁG« R. T.
Debrecen, Deák Ferenc u. 6.

Kösztümjét, telöltőjét készittesse
egyenes csikozással *mellvarrás nélkül*
Fábiánnál Péterfia u. 19

Vasárnapi istentiszteleti rend

A református templomokban. Nagytemplom délelőtt 10 órakor pr. dr Soós Béla, ág. Kiss Antal Jenő, délután 5 órakor dr Kosdy János, kistemplom délelőtt 9 órakor pr. Uray Sándor, ág. Szenes László, délután 5 órakor szeretetszövetségi ünnepély Makkai Sándor dr, Kossuth u. délelőtt 10 órakor pr. dr Kosdy János, ág. Baja Mihály, délután 5 órakor Barthy Tibor, Árpádtér délelőtt 10 órakor pr. Márki Kálmán, ág. Nagy Sándor, délután 3 órakor Negyesi Bertalan, Ispotály délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Kulcsár Dezső, délután 5 órakor Kulcsár Dezső, Kerekestelep délelőtt 10 órakor pr. Erdei Mihály, ág. Szabó Szabolcs, Wolaffkatelep délután 3 órakor Szabó Imre th. Nyilastelep délelőtt fél 9 órakor Nagy Dezső, 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. dr Juhász László, délután 3 órakor Biró Béla, Csapókert délelőtt 10 órakor pr. dr Dancsházy Sándor, ág. Orosz János, délután 3 órakor Nagy Zoltán, Nyulas délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt dr Lencz G. Sándor, Téglavető délután 3 órakor Kovács Árpád, Gyermekmenhely délelőtt 10 órakor Siposs Imre, Ebes délelőtt 10 órakor Papp Géza, Lukaháza délután 2 órakor Bárdi Ferenc, Hármashegy délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc, Kádárdülő délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre, Pallag délelőtt 9 órakor Kotormán István, Téglaskert délelőtt 10 órakor Birinyi János, Kősélyszeg délután 2 órakor Váry László, Szegényház délelőtt fél 10 órakor Balogh Ferenc.

A róm. kat. templomban és kápolnákban. Rendes vasárnapi miserend: reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart dr Láng Pál pápai kamarás, szentbeszédet mond ugyanő. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kertségekben: Csapókertben Kummergruber Emil, Homokkertben dr Rasovszky Kálmán piarista tanár, Hajdusámsonban Novák Gyula, Nyilastelepen Kiss László, Pallagon dr Báttky Miklós rendházfőnök, Auguszta szanatóriumban Horváth István piarista tanár, Józsán dr Szabó János, Zitában Botár Csaba piarista tanár, Fogházban Iván János piarista tanár, Téglavetőben dr Lindenberger János apostoli kormányzó.

Az evangélikus templomban vasárnap a következő istentiszteletek lesznek: délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet (Labossa Lajos), 10 órakor gyülekezeti istentisztelet úrvacsoraosztással és délután 5 órakor (Böjtös Sándor). Ezenkívül délután fél 4 órakor az egyház tanácstermében bibliaóra lesz a középiskolás leányok számára.

A gör. kat. templomban. — Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor vecsernye, böjti szentbeszéddel és szentségimádással. Utána rózsafüzérájtatosság. Folyó hó 11-én, pénteken délután 6 órakor rózsafüzérájtatosság, fél 7 órakor böjti szentbeszéd és szentségimádás.

Az unitárius templomban. Debrecen, Hatvan ucca 24. szám alatt levő unitárius templomban folyó évi március hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalommal imádkozik s prédikál: Józan Miklós, püspöki vicarius Budapestről. A templom fütve van. Istentisztelet után rendes tavaszi közgyülés lesz a már ismertetett tárgysorozattal.

A baptista imaházban. A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10-ig imaáhitat, fél 10—fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig prédikáció úrvacsoraosztással. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

DOKTORRÁAVATÁS AZ EGYETEMEN

Az egyetemen szombaton délelőtt avatták az orvostudományok doktoraivá Reiner Mártont, Davidovits Zoltánt, B. Kovács Jánost és Moldoványi Ferencet, a jogtudományok doktorává pedig Balla Istvánt, Lippóczy Miklóst és Moldoványi Bélát.

A felavatottakhoz Kölcsey Ferenc kétszázéves halálát idézve dr. Csikesz Sándor egyetemi rektor mondott beszédet.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIT.

Uj cég az „UNIO"-ban

Örömmel tudatjuk i. t. tagjainkkal s mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy sikerült cégeink sorába megnyernünk.

WEISZ BERTALAN

festékkereskedő

Hatvan ucca 8. szám alatti

céget, ki a kiszolgálást már meg is kezdte:

mindennemü **festék, padlólakk, zománc és olajfestékek, kefe, ecset és háztartási cikkekkel**

dúsan és választékosan felszerelt raktárával.

Mérsékelt árak!

UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!

»UNIO« Központi Hiteliroda
Piac u. 44. Telefon: 29-30.

Jaj de csodás a kalapod Édesem!
Oly boldog vagyok, hogy mindenkinek tetszik.
„Iréne" szalonból veltem
WIENER-PALOTA VÁR UCCA 2.

A századik temetés: Isten kegyelméből kiegyenlítve

Egy érdekes levél szövege

Semmi sem új a nap alatt — szokták mondani az emberek. Valóban így van, az alábbi eset azonban mégis talán egyedül áll a maga nemében.

Megjelent a szerkesztőségünkben özv. Nagy Mihályné debreceni Uj u. 18. sz. alatti takos. Elpanaszolta, hogy férje: Nagy Mihály, volt kőművessegéd tegnap a lakásán meghalt. Előkotorászott a zsebéből egy levelet, miközben elmondotta, hogy a temetést megrendelte 99 pengő értékben Pusztai József temetkezési vállalatánál, ahol meg is állapodott az összeg kifizetésére vonatkozólag. Nagy volt azonban a meglepetése, amikor a vállalattól az alábbi levelet kapta:

Tek. özv. Nagy Mihályné asszonynak, Debrecen, Uj u. 18. Hivatkozással Istenben boldogult férje temetésére tisztelettel közlöm a következőket: Amikor vállalkozásomat közel egynegyedévvel ezelőtt Isten kegyelméből megnyitottam elhatároztam, hogy a századik temetkezési megbizást — a magam részéről — teljesen dijmentesen fogom lebonyolitani. Isten ugy rendelte, hogy ezt a századik megbizást ma délután Ön adta meg nekem. Teljesitem! Kivánom tehát üzletem megnyilásánál tett igéretemet és értesitem Önt, hogy a néhai férje temetését az Ön által kivánt módon és kivitelben — a magam részéről teljesen dijmentesen kivánom lebonyitani.

A temetésről szóló számlát ide csatolom.

Kérem fogadja e szomorú eset alkalmából őszinte részvétemet. Igaz tisztelettel: Pusztai József s. k.

A magunk részéről úgy érezzük, hogy e levélhez nem kell semmiféle kommentár. Vasárnap délután tehát lebonyolitják a köztemetőben a Pusztai temetkezési intézet 100-ik temetését, amelyről kiállított számlán fizetési záradékul ez a két szó szerepel: Isten kegyelméből.

Tavaszi cipőujdonságok
nagy választékban érkeztek a
„BELLA" cipőüzletbe, Piac-utca 5.

Nem akarta megverni a végrehajtót, csak éppen komolyan beszélt vele

Egy környékbeli községben történt, hogy az egyik gazdálkodót felkereste a végrehajtó. A gazdálkodó, *Szilágyi* Mihály tartozásai miatt indult meg a végrehajtási eljárás és ekkor került volna sor a foglalásra.

A végrehajtó benyitott a kapun, azután keresztülment az udvaron és bekopogott a lakásba. A gazdálkodó felesége kidugta a fejét az ajtón:

— Kit keres itt az úr?

— Szilágyi Mihályt keresem — válaszolta a végrehajtó, — foglalni jöttem.

— Na, éppen jókedvében találja az uramat! — szólt a jól megtermett asszony, aztán bement, hogy kiküldje az urát.

Hamarosan meg is érkezett Szilágyi Mihály és komor ábrázattal tudakozódott a végrehajtótól.

— Mit akar itt az úr?

— Foglalni jöttem — ismételte a végrehajtó.

— Mi-i-csodát?! — szólt vészesen a gazdálkodó.

A végrehajtó gyorsan válaszolt:

— Szilágyi úr nem fizette ki a tartozását és ezért kell foglalnom.

A gazdálkodó dühösen, de lassan mondta:

— *Az a hitem, hogy ebből a foglalásból nem lesz semmi!*

A végrehajtó erősködött:

— Muszáj, kérem, muszáj, feltétlenül! Nekem ez kötelességem.

Azzal meg is akarta kezdeni a foglalási eljárást, de a következő pillanatban a hatalmas termetü Szilágyi Mihály odaugrott elé és rákiáltott:

— *Ajánlom, szaladjon innen kifelé, amíg nincsen semmi bajal...*

A kezét is magasra emelte, de ez a fenyegetés már felesleges is volt, mert mikor a végrehajtó meglátta a dühösen feléje közeledő gazdát, hirtelen sarkonfordult és eltávozott.

A feljelentést azonban megtette Szilágyi Mihály ellen és így a gazdálkodó a bíróság elé került.

Az volt a vád ellene, hogy megfenyegette és meg akarta verni a végrehajtót, akit megakadályozott hivatali kötelességének teljesítésében.

A tárgyaláson Szilágyi Mihály kijelentette, hogy egyetlen szóval sem fenyegette meg a végrehajtót.

— *Tudom én mi illik — vallotta a bíró előtt —, nem akartam megverni a végrehajtót, csak éppen komolyan beszéltem vele.*

— Hogy-hogy komolyan? — kérdezte a bíró.

— Hát úgy, hogy nem voltam jókedvemben,

mert előtte éppen az asszonnyal veszekedtem!

A végrehajtó is vallomást tett és előadta, hogy a gazdálkodó nagyon is »komolyan« beszélt vele. *Mégpedig olyan komolyan, hogy ha hirtelen el nem hagyja a házat, egészen biztos, hogy megvert.*

Tanukat is hallgattak ki, azután a bíróság ötven pengőre büntette Szilágyi Mihályt.

LAKÓT SZERETNE HÁZÁBA? HIRDESSEN A FÜGGETLEN UJSÁGBAN. — A HIRDETÉS BIZTOSAN MEGHOZZA A RÉGEN ÜRESEN LEVŐ LAKÁSÁBA A LAKÓT.

hirek

A **Debreceni Független Ujság** páratoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz** Telefon: 32—12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80 félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTARAK. E héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Megváltó«, Piac u. 18. »Tisza« Magoss György tér 9. »II. Rákóczi«, Külsővásártér és Miklós u. sarok. »Nádor«, Szent Anna u. 64.

RÁDIÓ MÜSOR

VASÁRNAP, MÁRCIUS 6.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. —
14: Hanglemezek.
15.45: Csuka Béla viola da gambán játszik zongorakísérettel.
16.20: „A félelem." Bognár Cecil dr. egyetemi tanár előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
16.50: Az ausztráliai világhangverseny ismertetése.
17: Az ausztráliai világhangverseny közvetítése.
17.30: „Szervusz." Szép Ernő elbeszélése.
18: M. Hir Sári Liszt-műveket zongorázik.
18.35: Vitéz Somogyváry Gyula verseiből ad elő.
18.55: Kiss Lajos és cigányzenekara.
20: Sporteredmények.
20.10: „Farkas a csapdában." Hangjáték három részben. Irta Sala Domokos és Agyagfalvi-Hegyi István.
21: Hírek, sporteredmények.
21.20: Budapesti Hangverseny Zenekar
22.30: Kalmár Tibor és jazzenekara játszik.
23.20: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál a Pannónia-szállóból.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.15: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
14.50: Az Operaház előadásának közvetítése. „Hoffmann meséi." Fantasztikus dalmű négy felvonásban, utójátékkal.
19.05: „Árverés Párizsban." Rabinovszky Márius leőadása.
19.35: „Isadora Duncan." Nagy Etel előadása.
20.10: Koncz János emlékezete.
22: Hírek, ügetőversenyeredmények.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 7.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Kazinczy dunai útja." — Irta Rexa Dezső. (Felolvasás.)
10.45: „Hol vannak Budapesten Szent István-kori épületmaradványok." — Irta Pálos Ödön. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Lenhardt Ilona és Lux József énekel zongorakísérettel.
Közben 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly.
14.40: Hírek.
14.55: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „A költő Amerikába vándorol". Radnóti Miklós előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Molnár Anna és Meiszner János hárfa-fuvola kettőse.
17.30: „Látogatás a budapesti cserkész otthonban." Közvetítés az I. cserkész kerület Só-utcai székházából. Beszélő Budinszky Sándor.
18.15: Pertis Pali és cigányzenekara.
19: „Egy régi magyar sajtófőnök." — Schöpflin Aladár előadása.
19.30: Hanglemezek.
20: A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése.
20.10: A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. Vezényel Dohnányi Ernő. —
Szünetben kb. 21.50: Hírek.
Utána kb. 22.15: Időjárásjelentés.
Majd: Közvetítés a Bodó-kávéházból. Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál, Cselényi József énekel.
23: Hírek német nyelven.
23. 05: Szalonötös.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 19.05: Pertis Pali és cigányzenekara.
19.35: Német nyelvoktatás.
20.34: Feleki Sándor, Kelen László és Telekes Béla verseiből ad elő Kovács Ernő.
20.40: Hírek.
21: Tánclemezek.

Vendégeket hogyha szeretsz: legyen otthon Dreher bonbon, Dreher kekszz

— **Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztályának** március 8-án, kedden este 6 órakor az Arany Bika Boeskay-termében tartandó összejövetelén Tóth Aurél ügyvéd, nyug. kúriai bíró tart előadást a rehabilitációról. (+)

— **A Bikur Cholim** Betegsegélyző Egyesület **március 6-án este 7 órakor** tartja szegény betegek segélyezése javára halestélyét a Frohner étteremben, melyre kérik a n. é. közönség szíves támogatását. (+)

— **Dr. Hartmann Rudolf egyetemi lektor ismét megkezdi nyelvóráit a ref. Kollégiumban.** A mult évben dr. Hartman Rudolf haladók számára érdekes nyelvtanfolyamot rendezett. Értesülésünk szerint e nyelvórákat ismét megtartja. Bővebb felvilágosítások plakát útján. (:)

— **Esküvő.** Neuländer Anci és Domán Andor mai napon délben 1 órakor tartják esküvőjüket a Deák Ferenc uccai nagy templomban, melyen jó ismerőseiket szívesen látják.

— **Paál Jób** hirlapíró örömmel és tisztelettel értesíti barátait és olvasóit, akiket a sorsa érdekel, hogy megtalálta az élete párját. Vasárnap eljegyezte Zomborban **Gombos Blanka** asszonyt. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Rómában** a nászutasok kedvelt szállodája: a **Hotel Imperial-Touring. Via** Vittorio Veneto 24. Elsőrendű szálloda. Autobusz minden vonatnál.

x **Göncz Gábor kályhásmester** üzemét Monti ezredes ucca 3. alá helyezte. Bejárat Burgundia uccából. Raktáron legmodernebb cserépkályhák. Telefon: 25—68.

Csunya nő nincs többé!
A legelhanyagoltabb arcbőrt is rövid idő alatt megszépíti a világhírű
nagyenyedi
Kovács krém
Éjjeli használatra kék, nappali használatra sárga csomagolásban.
Figyeljen a védjegyre.

— **Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett,** igyék reggelenként felkeléskor egy kis pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. — Kérdezze meg orvosát.

ELADÁS VÉTEL CSERE
Hálók, ebédlők, combinált szobák szőnyegek, modern konyhák, irodabútorok, Széchenyi u. 6.

— **Ma este nyolc órakor a Bika dísztermében rendezi rendkivüli hangversenyét a Zenekedvelők Köre. A berlini filharmonikusok kamarazenekarát vezényli Hans von Benda főzeneigazgató. Közreműködik dr. Baranyi János zongoraművész. Földszinti ülőhely 60 fillértől, egész nap a Bika előcsarnokában.**

— **A MANSz elnöksége** kéri mindazokat a kedves hölgyeket, kik a f. hó 17—20-a között rendezendő terítékverseny és kiállításra vitrin tárgyakat jegyeztek elő, szíveskedjenek azokat f. hó 7-től 12-ig (hétfőtől szombatig) a déli órákban 11—1 óra között a Déri-múzeumban a kiállítás rendezőjének: Nagybákay Antalnénak beszolgáltatni. A beadandó tárgyak kettős leltárba vételét és névvel való ellátását kéri a rendezőség. Az asztalok terítése későbbi időben fog történni. (:)

— **Nem kell angol szövet.** Ahhoz, hogy kifogástalan legyen a ruha, ma már nem kell angol szövetet vásárolni. **A Trunkhahn** posztógyár gyártmányai felveszik a versenyt a világhírű angol szövetekkel, hiszen szintén szingyapjúból készülnek. **A Trunkhahn** posztógyár közvetlen a fogyasztóknak is ad el szövetboltjaiban: Budapesten, IV., Prohászka Ottokár u. 8. és VI., Teréz körút 8., szöveteket. Vidékre kérje a mintakollekció bérmentes beküldését.

Uj cég az „U N I O"-ban
Örömmel tudatjuk i. t. tagjainkkal s mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy sikerült cégeink sorába megnyernünk
Barkó Márton utódai
szűcsmester
Színház-átjáró alatti
céget, ki a kiszolgálást már meg is kezdte:
szűcsmunkák, szőrmék, bundákkal
dúsan és választékosan felszerelt raktárával.
Mérsékelt árak!
UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!
»UNIO« Központi Hiteliroda
Piac u. 44. Telefon: 29-30.

Uj cég az „UNIO"-ban
Örömmel tudatjuk i. t. tagjainkkal s mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy sikerült cégeink sorába megnyernünk
FITORI AMBRUS
Batthyányi ucca 1. szám alatti
cipészmestert, ki a kiszolgálást már meg is kezdte:
cipők és ortopéd cipők készitését, valamint **mindennemü javitásokkal**
áll a nb. Feleink rendelkezésére.
Mérsékelt árak!
HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!
»UNIO« Központi Hiteliroda
Piac u. 44. Telefon: 29-30.

UJ SZÖVET ÜZLET
Csáki Imre
Öltönyszövetek, felöltőszövetek és bélésáruk kereskedése.
Olcsó árak. Batthyány 17 19.
Városi bérház. Telefon: 29—42.

— **Az Ügyvédek Gazdasági Blokkja** az ügyvédi zártszám kérdésében **1938 március 10-én, csütörtökön este 6 órakor az Arany Bika Bocskay-termében** ankétet tart, melynek előadója **dr. Hegedüs László** ügyvéd lesz. Felkéri a rendezőség a debreceni ügyvédi kamara tagjait, hogy a tárgy fontosságára való tekintettel az ankéten minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. (o)

— **Az ácsiparosok szakosztálya** f. hó 11-én pénteken este 6 órai kezdettel az Ipartestület tanácstermében tisztújító ülést tart. Tárgy: egy előljárósági rendes és egy póttag jelölése. A szakosztály tagjait ezúton is meghívja az elnökség azzal, hogy az ülésen tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja az a tag, akinek kétévi ipartestületi tagsági díj hátraléka van s hogy ezen ülés — a megjelentek számára való tekintet nélkül — határozatképes lesz, miután már másodszorra hívatik egybe.

— **Színházi Szabadegyetem.** Dr. Héger Flóris elmaradt előadását szerdán, dr. Juhász Géza csütörtökön d. u. 6 órakor tartja meg az Ujságíró Klubban. Péterffy László, Csobán Endre előadásáról, valamint az előadássorozat bezárásáról később adunk hírt. (o)

— **A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének** debreceni szervezete f. év március hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja ez évi rendes közgyűlését a városháza dísztermében. A Szövetség országos központja képviseletében Tormay Gézáné fog a közgyűlésen megjelenni. Elnökség. (:)

— **Az Irónők Asztaltársasága** ma délután 6 órakor tartja felolvasó ülését az Angol zöldtermében. Vendégelőadók lesznek Pálfy József író, a Debreczen főszerkesztője, Bot Andor és Csillik Ernő (Salgótarjánból) író urak. Vendégeket szívesen látnak. Belépődíj nincs. Pontosan kezdődik! (o)

— **A Kerekestelepi Olvasókörben** a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjúsága vasárnap este belépődíjnélküli műsoros estet rendez. (:)

— **A MANSz** f. hó 7-én, hétfőn délután 5 órai kezdettel Piac u. 36. sz. a. levő otthona dísztermében intézőbizottsági és választmányi gyűlést tart, melyre a tagok teljes számban való megjelenését kéri az elnökség. (:)

— **Az ujságíróbál a Színházi Életben.** A hétfőn este lezajlott ujságíróbál minden fénye és káprázata megelevenedik a Színházi Élet új számában. Az előkelőségek bevonulásától a szupé csárdásig a bál minden mozzanatát pompás képekben hozza a lap, Guthy Böske a megjelent hölgyek toalettjeit írja le. Bethlen Margit grófnő a Vígszínház, Művész Színház és a Pesti Színház ujdonságairól referál. — Kedves riport mutatja be a negyven év előtti bált divatot. Zágon István filmkritikája, Endrődi Béla Társaság rovata, irodalmi élet, pompás divat rovat, Erdős Renée regénye van még az új Színházi Életben. Rádió Világhíradó, kézimunka melléklet, színes gyermeklap egészíti még ki az új Színházi Életet, melynek ára 60 fillér. Előfizetési díj negyed évre 6 pengő 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet körút 7.

— **Izr. Ifjak** mára hirdetett összetánca közbejött akadályok miatt elmarad. (+)

— **Folyó évi március 6-án, vasárnap délelőtt** 10 órai kezdettel a Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) taggyűlést tartunk. Ismertetni fogjuk a közüzemi munkásoknak a polgármesterhez intézett panaszíratát, mindazokat a közérdekű kérdéseket, amelyek a vasmunkásság jobb sorsát vannak hivatva előmozdítani. A taggyűlés napirendjének előadói: Pásztor Imre Budapest, Erdei István helyből. (+)

Jobb és olcsóbb, mint a tegla
a Hungária Kőbánya fagy- és tűzálló, jól faragható terméskőve, mely waggononként 30 pengőért megrendelhető ab Bodrogkeresztur.

— **Bélyeggyüjtők Egyesületében** ma, vasárnap d. e. 11 órakor lesz az ez évi közgyűlés megtartva. — Közgyűlés után sorsolás. Hivatalos helyiség a régi telefon központ. Vendégeket szívesen lát az elnökség. (:)

x **A jól öltözködő urak** szíves figyelmét felhívjuk a »**Klein Divatház**« most érkezett különlegesen szép, eredeti angol és kiváló hazai minőségű tavaszi ruhaszöveteire. Mielőtt vásárol, érdeke, hogy a cég hatalmas választékát megtekintse és olcsó árairól meggyőződjék.

— **Értesitem kedves vendégeimet és ismerőseimet**, hogy szerződtettem a jó hírnevű és nagyon közkedvelt **Dróra Wladimirowna Koslava (Sonja)** orosz-balalajka énekesnőt, ki népdalokkal és slágerekkel a cigányzenekarral esténkint az Éden vendégeit szórakoztatja. Jó ételekről, jó italokról gondoskodik Goldstein.

BIZALOMMAL vásárolhat Debrecen legrégibb festékszaküzletében, BERGER J. UTODA AUSPITZ Csapó u. 16. Takarékosságra is!

— **Műsoros teaest a KIE-ben.** Ma este nyolc órakor műsoros teaestélyt rendezünk a KIE nagytermében, melyre mindenkit meghívunk. (:)

— **Sulimirski krakói egyetemi tanár Debrecenben. F.** hó 4-én dr. Tadeusz Sulimirski, a krakói egyetemen az ősrégészet tanára Debrecenbe érkezett és egész nap a Déri-múzeum ősrégészeti anyagát tanulmányozta. A múzeum igazgatója készséggel bocsátotta rendelkezésére mind a kiállított, mind a raktári anyagot. A kiváló lengyel érgész nagyszámú jegyzetet és fényképfelvételt készített s cserevisszonylatban megkapta a múzeum legutóbbi évkönyveit. Sulimirski professzor Debrecenből Szegedre utazott az ottani prehisztoriai gyüjtemény tanulmányozására.

A Hajdumegyeiek Budapesten a Metropoleban találkoznak
Rákóczi-út 58.
Pompás új kávéház, János Vitéz söröző je, gyönyörű télikertje a főváros látványossága. — Olcsó, kényelmes szobák, előnyös penzió árak. Cigány: Szegedi Farkas Jóska, jazz, tánc: Virány — Sving — Orchestera. Próbálja meg Ön is többször a Metropolet.

— **Felhivás.** Felhívjuk az állásnélküli és a túlzottan alacsony fizetések miatt állást cserélni óhajtó magántisztviselőket, hogy címüket és adataikat a Magántisztviselők itteni csoportjánál (Széchenyi u. 19., emeleten jobbra) minden köznap este 8—9 óráig adják le. (+)

— **Szociális Missziótársulat** rendes havi gyülését március 8-án (kedden) 4 órakor tartja a r. kath. gimnáziumban. Elnökség. (:)

x **Csak jön a tavasz!** Olcsón vásárolni jöjjön Maradéküzletbe, Degenfeldtér 11.

— **Nyugalmazott MÁV. főtisztviselők** március havi összejövetelüket 7-én tartják az Angol Királynőben. (:)

x **Mindenféle tavaszi vetőmag** legolcsóbban Schäfer Testvérek cégnél szerezhető be, Bádogos u. 2 Telefon: 16—08.

EMDENI KERESZTEZETT,
díjat nyert gunártól származó tenyésztojások, bronzpulyka- és pekingi keresztezett kacsatojások és napos pulykák előjegyezhetők: **BRAMER, POSTAFIÓK 36.**, vagy **Széchenyi ucca 12., uccai lakás.**

— **Az államrendőrség februári működése.** A közigazgatási bizottság szombati ülésén Lám Dezső rendőrfőkapitányhelyettes jelentette, hogy februárban 471 ügydarab érkezett a debreceni kapitánysághoz, amelyek közül 107 idegen hatóságok megkeresése, 278 pedig helyi keletkezésű bünügy. Nevezetesebbbünesetek: hatósági közeg elleni erőszak 1, magánosok elleni erőszak 1, pénzhamisítás büntette 2, vétsége 1, testi sértés vétsége 6, lopás büntette 44, vétsége 71, rablás, zsarolás vétsége 4, sikkasztás, zártörés büntette 5, vétsége 30, csalás büntette 7, vétsége 15. Kihágás 475 volt, 24 bejelentett gyülésből 23-at engedélyeztek.

KÖZGAZDASÁG

Egyetlen búzakötés sem volt a gabonatőzsdén

Rozs májusra: 19.26, 19.20, zárlat 19.22—19.25.

Tengeri májusra: 12.92, 12.93, 12.88, zárlat 12.88—12.89.

Búza: felsőtiszai 77 kg-os 20.40—20.75, 78 kg-os 20.70—21.05, 79 kg-os 20.95—21.25, 80 kg-os 21.10—21.35.

Rozs: 18.80—18.95.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.00—16.75, középminőségű 15.00—15.50.

Zab: 16.10—16.40, középminőségű 16.00—16.10.

A mai ferencvárosi sertésvásárra

felhajtottak 184 darab sertést, ebből 72 angol hússertés, előző napi maradvány 116. Az irányzat változatlan. — Árak: I. szedett 104—105, II. 102, III. silány 90—98, angol tőkesertés 102, exportzsir, márkázott 162 fillér kgként.

Hivatalos valutaárfolyamok

Angol font 16.80—17.—, cseh korona 11.—11.70, dinár 7.15—7.70, USA dollár 334.65—338.65, francia frank 10.70—11.20, leu 2.30—2.80, lira 16.90—17.90, (500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével), német márka —.—, osztrák schilling 80.——80,70, svájci frank 77.75—78.65.

Debreceni termény- és takarmánypiaci árak:

Búza 19.60—20.00, rozs 16.00—17.00 árpa 15.50—16.00, tengeri 11.40—11.50, lucerna 6.00—8.30, széna 4.00—6.20, lóhere 6.50—6.70, szalma 1.60—2.00, cukorrépa 3.00—3.10, takarmányrépa 2.10—2.30.

— **A Déri-múzeum** ma, vasárnap 10—1 óráig nyitva. Belépődíj nincs. — A Füvészkert u. 2. sz. iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba ikvánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. A múzeumi közművelődési könyvtár 10—12-ig nyitva.

GYÁSZROVAT

Varga Lajos, volt rostásmester, 84 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap három órakor lesz a Köztemető 2-A. ravatalozójából. Lakás Árpádtér 26. Gebauer-cég rendezi.

Kollár József ny. Máv. főmozdonyvezető nejének és két gyermekének hamvait e hó 9-én reggel 8 órakor helyezik át a Szent Annai temetőből a Köztemetőben lévő családi sírhelybe. A megboldogultak lelki üdvéért 10-én reggel fél 9 órakor rekviem lesz a Szent Anna ucci plébániatemplomban.

Id. Jegyes Kovács János kőműves mester 63 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből református szertartással. Lakás: Borzsovay u. 7. **Pusztai** temetkezési intézet.

Özv. Nagy Sándorné, Dobray Gizella Máv. nyugdíjas 78 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután öt órakor lesz köztemetői II-A. sz. ravatalozó teremből gör. kath. szertartással a most átexhumált férje hamvai mellé. Lakás: Faiskola u. 7-F. **Pusztai** temetkezési intézet.

Nagy Mihály kőműves 60 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félnégy órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből református szertartással. Lakás: Uj u. 18. **Pusztai** temetkezési intézet.

Kigyósi Mihály borbély segéd 23 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután egy órakor volt köztemetőben. **Pusztai** temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánitás.

Ezúton mondok fájó szívvel igaz köszönetet a cipész szakosztály elnökségének, Cipész Dalkör tagjainak és mindazoknak, akik szeretett feleségem elhunyta alkalmából részvétüket nyilvánították, bánatomban osztoztak.

Nagy Zsigmond.

Köszönetnyilvánitás.

Engedelmes fiunkat, reménységünket az Ur magához vette. áldott legyen szent neve érette. Megmérhetetlen fájdalmunkban őszinte szívvel osztozóknak, ravatalára koszorút, csokrot küldőknek ezúton is fájó szívvel mondunk hálás köszönetet. Isten óvjon és védjen mindenkit hasonló csapástól.

Albisi Elekes Dezső és neje Janatka Mária és gyermekük, Dénes.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazok a kedves rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik boldogult Kovács István kabai fűszerkereskedő, temetkezési vállalkozó és asztalos mester édes uram és apánk temetésén személyesen megjelentek, vagy vigasztaló soraikkal súlyos fájdalmunkat könnyíteni igyekeztek, ezúton fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását.

Kaba, 1938 március 5-én.

Özv. Kovács Istvánné és gyermekei.

Látogatás az ország legrégibb iparos cserkészcsapatánál: a debreceni Máv. „Egyetértés" cserkészeinél

Győzelmi trofeák, a Kárpátokban faragott bot és a csacsi mindenttudó farka — Hatalmas vitorlást készítenek a debreceni inascserkészek a balatoni táborozásra

Csaknem harmincötezer ember jár ma Magyarországon kabátján a liliommal, a tisztaság jelképével, a cserkészjelvénnyel. Harmincötezer fiatalember köszön egymásnak »Jó munkát!« Szépen, csendesen dolgoznak, nem reklámozzák magukat, nem tüntetnek, nem verekednek, nem hirdetnek hangzatos szólamokat, élik a maguk tartalmas, egyszerű és mégis kedves életét. Mi magyarok is csak akkor döbbentünk rá ennek a munkának eredményére, amikor egyszer csak azt olvastuk, hogy itt rendezik meg a világ cserkészeinek összejövetelét Magyarországon, ide jönnek a cserkészek ezrei öt világrészből, hogy mindenütt hirdessék a magyar szellem és akarat erejét és hatalmát.

Itt Debrecenben is hatalmas tömegei vannak a cserkészetnek. — Elhatároztuk, hogy végiglátogatjuk a cserkészcsapatokat, mindegyiket meglepve otthonában és sorra számolunk be arról a munkáról, amit végeznek.

Először a legrégibb debreceni csapatot látogattuk meg: a MÁV műhelytelep »*Egyetértés*« nevű cserkészcsapatát, mely a 23. számot viseli. A tágas, nagyszerű otthonban harminc-negyven fiatal gyerek szorgoskodik. A vezetőtiszt és csapatparancsnok vendéglátó szeretettel siet elém. Ő a csapat lelke és irányítója. *Alberti* Ferenc a neve és idestova 12 éve vezeti a csapatot.

A legrégibb iparoscsapat

Büszkén beszél a csapatáról:

— *A csapat még 1914-ben alakult meg. Egyike Magyarország legrégibb csapatainak.*

De minek mondjam én el...? Na, fiúk, ki hajlandó tovább mondani?

Öt kar is emelkedik a magasba. Végül is az egyik őrsvezető: *Matkó* János mondja tovább a történetet.

— Sokáig a 190. számot viselte a csapat, mert csak későn kérte az igazolását. De a mult évben itt járt *Papp* Antal ny. államtitkár, a Magyar Cserkész Szövetség mostani elnöke és akkor kaptuk meg ezt a minket megillető számot.

Ez a legrégibb iparos cserkészcsapat az egész országban.

Elejétől fogva csupa MÁV tanoncokból állott, akik a felszabadulás után se váltak ki a csapatból, hanem mint öregek, vagy vének tovább dolgoztak a csapatban. Most a létszámunk

csaknem 150 ember,

de legalább 500 ember került ki a kezünk alól.

A történet aztán felváltva folyik tovább. Beleszólnak az »öregek« is: *Bánkúthy* Vilmos, *Sóskúthy* Béla és *Szabó* Kálmán, a vezetők.

Kiderült, hogy a csapat pontosan 1914 április 2-án alakult meg. *Kramer-Kamarás* Gyula mérnök alapította meg, aki ma már a műhelytelep főnöke. Páratlan áldozatkészséggel és energiával toborozta össze a tanoncokat. Egy kimustrált vagonban lakott akkor a csapat, semmi felszerelésük nem volt, amikor nyáron táborba mentek, úgy kolduláták össze az ennivalókat. — Bizony egyik krumpli ilyen fajta volt, a másik meg olyan — mondják el nevetve az öregek — nehéz volt megfőzni őket, mert

mikor az egyik már szét is ment, a másik még kőkemény volt.

Az otthon, amelyben ma laknak és amely olyan fényes és szép, mint akármilyen nagy csapaté, Kamarás áldozatkész közbenjárása eredménye volt és 1924-ben épült. Ekkor vette át Alberti is a vezetést, de már az otthon újra szűk, most bővítik ki újból.

Emlékek...

Sok baj volt először. A románok elvitték a csapat féltve őrzött kis vagyonát, elhelyezték Kamarás Gyulát, anyagi nehézségek voltak. De a csapat biztosan, lassan nőtt. Kamarás Gyula alakította meg a régi IX. kerületet is, ő volt annak az elnöke s ma is díszelnöke. Ekkor lendült virágba a csapat. Legrégibb voltuk nagy tekintélyt biztosított számukra, vetítőgépet szereltek, az angol dzsemborin már két emberrel vettek részt, rengeteg oklevelet és díjakat nyertek. Szomorú mosollyal mutatják egy elhunyt fiatal társuk által nyert zászlójukat. — A szegény fiú Nyíregyházán egy szál gyufával tüzet gyujtott s a szál gyufával fellobbantott lángon felforralt egy liter vizet. — Ő csinálta ezt a versenyzők közül a legügyesebben és egy zászlót kapott, melyen tűz lobog és egy gyufaskatulya van még rajta, fölötte keresztbe téve egy szál gyufa. Büszkén mutatják a zászlójukat, melynek a selymét maga *Dérry* Frigyes adományozta nekik selyemgyárából s amelyen ott van az a címer, melyet Kamarás Gyula állította össze

és amely az összes MÁV cserkészcsapatok címere lett.

Tényleg nagyszerű a címer. — A magyar kiscímeren rajta van a szárnyaskerék, felette ragyog a felkelő nap, melyben egy liliom tündököl.

A szegény elhunyt *Pethő* Sándor zászlója mellett ott ragyog az a pompás zászló is, amelyet az államvasutak elnöke ajánlott fel egy cserkészversenyre; felelevenedik az emlék, hogy egyik nyert zászlójukat *Markóczy* százados, mostani alezredes

maga hímezte ki;

mutatják Kamarás Gyula legelső cserkészigazolványát, az első debreceni cserkészigazolványt — szóval egy gazdag és szép mult tárul fel az ember előtt. Megmutatnak egy ragyogó szépségű faragott botot, melyet

még 1914-ben Erdélyben a Kárpátokban dolgozó műhelymunkások faragtak a csapatnak s amelynek ma már olyan szimbólikus jelentősége lett, hogy minden avatásnál ott van az avatandók előtt és emlékezteti őket a régi magyar dicsőségre.

Ha a csacsi farka...

Büszkén mutatják faragásaikat. Szebbnél szebb munkák. Főleg egy csacsi kap meg. Szép csillagos éggel a háta mögött áll a kis faragott csacsi, elegáns kőcsarokkal és alatta a rigmus:

Ha a csacsi farka száraz,
Jó időre várhatsz.
Ha a csacsi farka nedves,
Nyiss esernyőt kedves.
Ha a csacsi farka megmozdul
Az idő szelesre fordul.
Ha nem látod a csacsi farkát,
Akkor köd van vagy
elloptak.

Rettentően tetszik a rigmus, rögtön le is írom. Megnézem még a könyvtárat, mely 350 könyvből áll, bemutatják az őrsvezetőket: a Kopók vezetőjét *Borús* Mihályt, a Gólyák vezetőjét *Tóth* Miklóst, a Fácánokét *Matkó* Jánost, a Rigókét *Kapróczy* Mihályt, a Medvékét *Kiss* Kálmánt és a vének vezetőjét is, akit már úgyis emlegettem, *Szabó* Kálmánt.

A vitorlás

Ezután következik a meglepetés. Átvezetnek egy helyiségbe, ahol egy hatalmas,

tiz méter hosszú vitorlás kontúrjai bontakoznak ki előttem.

Kiderül, hogy a csapat nagyszerű csónakokat gyárt. Már öt csónakjuk úszik a balatoni MÁV cserkészcsapatok pompás parkjában s most ez a hatodik, egy hatalmas vitorlás lesz a korona a többiekre. Csak a nehézsége 5 mázsa: modern tervek nyomán készült s az *egyszerű kis kérgeskezű tanoncok olyan szeretettel dolgoztak rajta, mintha minden érzésüket bele akarták volna vinni a munkába.*

Csodálkozva megyek vissza, egészen meghatva ettől a nagy munkától és erőfeszítéstől. — De nem csak itt látszik meg ennek az egyszerű iparostársadalomnak az ereje, hanem abból a tényből is, hogy például a vezetőtisztek kivétel nélkül egyszerű tanoncból küzdötték fel magukat MÁV tisztnek, vezetőnek és előljárónak...

Búcsúzás előtt még végignézem az őrségváltást. Az egyik őrs adja át a másiknak a hetes szolgálatot és az — órakulcsot, amit így óvnak meg az elveszéstől. Bepillantok a naplóba is, melyet pedáns pontossággal köteles vezetni minden napos. Éppen egy nagyon kedves dologra nyitok rá, mert a napló így szól:

»3—7-ig naposi szolgálatot tartottam, mely idő alatt a szervezőtestületi elnök úr meglátogatta az otthont és a II. őrs őrsi óráján egy pár percet időzött. *Mivel portörlőrongy nem volt, nem tudtam leportürülgetni.*«

Átadta: *Béres* Lajos, átvette: *Gitta* Béla.

Búcsúzáskor markomba nyomnak egy időjós csacsit. Gyorsan megnézem, hogy milyen a farka: van-e eső odakünn? Nagyot nevetünk, összeköszönünk és vidám jókedvvel megyek tovább a csacsival a hónom alatt. De ha nem lesz jó időjós a csacsi, Alberti intéző úr, ezennel rögtön bejelentem, portósan fogom visszaküldeni!

(p. s.)

Tavaszi kabátot,
kosztümöt, ruhát, harisnyát, mindennemü fehérnemüt
Schreiber Adolfnál
vásároljon Debrecen, Piac u. 19.

Véleményt mond a 44 órás munkahétről a főnök és alkalmazott

A büvös 3000-es számú miniszteri rendelet teljesen megváltoztatta a hivatalok életét. A negyvennégy órás munkahét tagadhatatlanul alapos átalakításokat eszközölt a magánvállalatoknál s nem egy helyen az egész irodai rendszert meg kellett változtatni a miniszter intézkedése miatt.

A népszerű 3000-es rendelettel kapcsolatosan beszélgetést folytattunk két érdekeltel. Az egyik: aki kapja a negyvennégy órás munkahetet; a másik: aki adja.

Az alkalmazott

Egy magántisztviselő így nyilatkozott a rendeletről:

— A lapokból olvasom, hogy a miniszteri intézkedés nem százszázalékosan oldotta meg a helyzetet, amennyiben nem vonatkozik mindenkire és kibúvókat is lehet találni benne. A rendeletnek erről az oldaláról én nem beszélek, már csak azért sem, mert nem is látom egészen tisztán, azonkívül pedig rám nem vonatkozik.

— Amennyiben?

— Amennyiben nekem jár a negyvennégyórás munkahét. — Nincs kibúvó, nem lehet találni és egy perccel sem vagyok köteles többet dolgozni hetenkint, mint negyvennégy órát. — Megvallom őszintén: emiatt nem is bánkódom, egyáltalán nem gyötröm magamat azért, hogy negyvenöt órát dolgozzam. Eddig dolgoztam ötvenet, sőt sokszor hatvanat is hetenkint és a fizetésemből éppen csak megtudtam élni.

— És most már meg van elégedve?

— Nem lehet túlságosan mondani. A heti negyvennégy óra nincs eléggé megfizetve. És ami a legcsodálatosabb, azok a főnökök is, akik elképesztően kis fizetéseket adnak alkalmazottaiknak, azt hiszik, hogy most már valóságos jótéteményt gyakorolnak velünk, ha negyvennégy óráért is annyit fizetnek, mint azelőtt a túlórázások tömegéért.

Pedig alapos szükség volna a fizetések reviziójára is.

Mi csak az első lépésnek tekintjük a munkaidő megállapítását, de ezt feltétlenül követni kell a másodiknak, a bérmegállapításnak, ami szerintünk legalább olyan fontos, mint az első.

Munkaidőnk már van, de fizetésünk még nincs.

— Ezzel kapcsolatosan mi a helyzet?

— A miniszter idevonatkozólag is intézkedett. Ez az intézkedés viszont nem túlságosan biztató, legalább is egyelőre nem. Erre vonatkozóan ugyanis meglehetősen homályos és bizonytalan a rendelet, amely úgy intézkedik, hogy azokban a kerületekben, ahol kicsinek vélik a béreket,

az illetékes hatóságok bérmegállapító bizottságot hívjanak össze a fizetések rendezésére.

Érti ezt: vélik! No és hol nem vélik? Mint például nálunk. — A debreceni kerületben még nem jutott eszünkbe az illetékes tényezőknek az »vélni«, hogy kicsi a magánalkalmazottak nagy részének a fizetése, soknak olyan kicsi, hogy még éhen halni sincsen miből belőle.

— De visszatérve a munkaidő rendezésére, itt minek örül a legjobban?

— A szombat délutáni vikendnek.

Erre emberies és szociális szempontból feltétlenül szükség van. A nyugati kultúrállamokban ez a rendszer már régen be volt vezetve, sőt nálunk is alkalmazták egyes nagyvállalatok. Mivel én kis vállalatnál dolgozom, nekem nem volt benne részem, szombatonként is a késő esti órákig gürcöltem. Most azonban valahogy rózsaszínűbbnek tűnik fel előttem minden. Tudom, hogy meg van határozva, mennyit kell dolgoznom és nem vagyok a főnököm kénye-kedvére bízva. — Tudom, hogy a szombat délutánom szabad, tehetek, amit akarok. Bridzselhetek, mehetek a fedett uszodába, elmehetek a kávéházba, moziba, ismerősökhöz. Nyáron mehetek kirándulni, a strandra, szóval én rendelkezem a szombat délutánommal és senki más. Ennek örülök a legjobban.

A főnök

És most halljuk azt, aki adja. Beszéljen egy főnök:

— Őszintén megmondhatom, hogy én is szívesen fogadtam ezt a rendeletet. Minden szociális gondolkozású embernek be kell látni azt, hogy a rendelet által meghatározott munkaidő emberséges elgondoláson alapszik. — Tény az, hogy a mi számunkra, a főnököket értem ezalatt, jelentős munkatöbbletet jelent ez, viszont haszna is van ennek a rendeletnek.

— Természetesen. Az alkalmazottak emberibb módon élhetnek.

— Ez is. De ezt már az előbb jeleztem, most azonban nem erre gondolok.

A tisztviselő, aki nincsen túlterhelve a munkával és aki tudja, hogy határozott ideig kell dolgoznia, azon túl semmi módon nem lehet visszatartani, sokkal nagyobb kedvvel dolgozik.

Nem dühösen és magába fojtott elkeseredéssel végzi munkáját, hanem sokkal könnyebben, gyorsabban végzi munkáját, mint abban az időben, amikor teljesen főnökének belátására volt bízva munkaidejének szabályozása. Ez a rendelet visszaadta az önérzetét az embereknek.

— De a fizetést nem emelte.

— Én rendes fizetést adok az alkalmazottaimnak, erre vonatkozólag pedig csak szubjektív meggyőződés alapján lehet válaszolni. És éppen ezért, mert tisztességes fizetést nyujtok, amiből rendesen megélhetnek, magától értetődő, hogy meggyőződésem azon az alapon nyugszik, hogy

mindenkinek meg kell adni munkájának kellő értékét.

Tehát a legteljesebb rokonszenvvel nézek minden olyan megmozdulás elé, amely a fizetések rendezését kívánja elérni. Aki ezt ellenzi, az szerintem antiszociális gondolkozású és nem az általános, hanem a saját érdekeit tekinti. Pedig csak azt hiszi, hogy saját érdekeinek szolgálatában áll,

hiszen a jól fizetett tisztviselő sokkal nagyobb kedvvel és szorgalommal dolgozik, mint az, akit rosszul fizetnek.

— A szombat délutáni vikendszünet nem zavarja a munkamenetet?

— Egyáltalán nem. Nálunk ezt *inspekció rendszerrel oldjuk meg.*

Különben ez másutt is így szokás és a tisztviselők maguk is szívesen fogadták ezt a megoldást. — Mindenben olyan intézkedéseket vezettünk be — természetesen a rendelet keretein belül —, hogy a tisztviselők is meg legyenek elégedve. És ha mindenütt így van, vagy így lesz, akkor azt hiszem nem lesz sem zavar, sem panasz.

A két nyilatkozatból tehát kitűnik, hogy azok a tisztviselők, akikre a miniszteri rendelet vonatkozik, az idő meghatározásával meg vannak elégedve, csak a fizetésekkel kapcsolatosan van panasz. Ott viszont, ahol a főnök rendesen fizet, jóformán nincsen ellentét és ezt annak a tulajdonosnak a szavaiból lehet megállapitani, aki rendes fizetést ad, örül, hogy tisztviselőinek több a szabad ideje és meg van velük elégedve.

Szakszerü modern keretezés
Berger üveg és porcelán kereskedésében
Piac u. 58.

„Robbantás" a Domb uccában

Siket László kifutót közcsend elleni kihágás címén jelentette fel özvegy *Gáll* Lajosné, a Domb ucca 22. számú ház házmesternéje, előadva, hogy a kifutó azzal fenyegette meg, hogy kézigránátjával felrobbantja a házat.

Siket László emiatt dr *Gyöngyössy* József járásbiró elé került. Bricsessznadrágban, csizmában, feszes haptákba vágja magát a biró előtt a vádlott kifutófiú és kijelenti, hogy

kitalálás

az egész feljelentés, nem robbantó természetű ő.

— Van magának kézigránátja? — kérdi a biró.

— Az igaz, hogy van egy kézigránátom — feleli a kifutó. — A Rákóczi ucca 14. alatt voltam házmester és az egyik lakótól, *Kiss* Miklós tanár úrtól kaptam.

De üres!

Nem lehet azzal felrobbantani még egy legyet se! Nem is fenyegetőztem én ilyesmivel.

Jönnek azonban a tanuk és terhelő vallomást tesznek a kifutó ellen.

— Rettegtünk, hogy tényleg felrobbantja egyszer a házat — mondja Kálmánczhelyi Ferenc, az egyik tanu. — Tudtuk, hogy van egy kézigránátja.

— Honnan tudták?

— Az anyósa mondta.

Kihallhatják hát az anyóst, *Bervorczki* Máriát, aki vall, mint a karikacsapás, természetesen a veje ellen.

— Kiss Miklós tanár úr átadta neki a kézigránátot, hogy ássa el. Ő átvette a kézigránátot és azt mondta, hogy elásta a temetőben, később azonban láttam, hogy odahaza rejtegette. És többször mondta, hogy felrobbantja az egész szakramentumot!

Most a vádlottak padjáról felál a vádlott kifutó, szembefordul a sértett házmesternével és megkérdi:

— Hát olyan ember vagyok én, aki robbant?

— Olyan hát! —

feleli a házmesternő. — A feleségét is állandóan ütötte-verte, el is költözött tőle az asszony, de nem hagyott békét annak az asszonynak, még a Domb uccára is utána jött,

éjszaka a kapun keresztül mászott be, csak hogy megverhesse a feleségét!

— Ne beszéljen már — felel a kifutó —

maguk vertek meg engem,

itt van a helye a szemem alatt! Maguk csinálták köztünk a viszályt, mert elhiresztelték, hogy itt láttak, ott láttak ezzel a nővel, meg azzal a nővel! Muszáj volt bemászni a kapun, ha nem adtak kulcsot. Három gyermekemhez mentem, de nem nyugodtak tőlem.

A járásbíróság bünösnek mondotta ki közcsend elleni kihágás vétségében Siket Lászlót, akit jogerősen tíz pengő pénzbüntetésre ítélt.

A Renaissance Pensio Budapest szívében, IV. Irányi-utca 21.
a legtökéletesebb komfortot, a legkitünőbb konyhát, kívánatra diétás ellátást is nyujt *mérsékelt* árak mellett. Alegideálisabb tartózkodás családoknak. Minden szobában hideg és meleg folyóviz. Lift éjjel és nappal. Autóbusz és villamos közlekedés minden irányban. Telefon: 182—527.

Az Ön szállodája **Budapesten** a
Corvin-szálloda
Budapest szivében, a Nemzeti Színház mellett: VIII., Csokonay-utca 14.
Tökéletes modern komfort. Folyóviz és központi fütés minden szobában
Budapest valamennyi villamos vasut- és autóbusz-megállója a hotel közvetlen közelében
Egyágyas szobák már pen 6 P-től, kétágyas szobák 9 pengőtől, teljes penzió 6.50 pengő.

A ma kulturájának helyzete és helye

Irta: LOSONCZY GÉZA

A kultúra egy élő, tehát folyton változó szervezetnek: az emberi társadalomnak terméke. Mint ilyen: maga is élő szervezet; szervezet, amely a termelési viszonyokba ereszti gyökereit, vele természetes és megbonthatatlan kapcsolatot tart, így kölcsönösen meghatározzák egymást.

A termelési rendszerek változása a kultúrák leváltását is magával hozza. Ezt természetesen nem szabad úgy képzelni, hogy egyik szervezet meghalt és helyette teljesen új, az előzővel semmi rokonságot nem tartó másik fejlődik ki. Ahogy a görög-római kultúra a rabszolgaság talajából nőtt ki, ahogy a középkori keresztény kultúra elválaszthatatlan a hűbéri társadalmi rendtől, a ma kultúrája akként viseli magán a tőkés rendszer bélyegét. A termelési rendszerekkel egybefonódott kultúrák egymásból folynak: a folytonosság meg nem szakad. — Minthogy a középkori keresztény kultúra természetes sarjadéka a görög-római kultúrának, ahogy a mai kapitalista kultúra gyökérzete a keresztény középkor kultúrájában ágazik szét, akként — s ez a legfontosabb tanulság — *a jövő társadalma sem épülhet fel a kapitalista kultúra eredményeinek átvétele nélkül.*

A kultúra tehát mindig kettős értelmet testesít meg: magát a szellemet és a belőle kisugárzó magatartást. Ez a kettő pedig végső fokon nem más, mint egy és ugyanazon valóság más és más oldalról tekintve.

Aki azt állítja, hogy a kultúra ma egy és oszthatatlan: az a kultúra nevében kultúrátlanságot terjeszt. *A kultúra ma kiváltságos keveseké és azokhoz igazodik. Ahogy a javak, a termelőeszközök ma kevesek kezében vannak, úgy a kultúra is ezek kezében van. Ami ma van: kapitalista kultúra.*

Próbáljuk ennek a kapitalista kultúrának a fejlődését végigkísérni és lényeget megkeresni. — Fejtegetéseink során uralkodó szempont a kultúra és a valóság, vagy ha úgy tetszik: a kultúra és igazság viszonyának és az ebből következő magatartásnak a megállapítása.

A tőkés termelési rend virágkorában vagyunk: lassan a világ legelhagyottabb pontjait is befonja a kapitalizálódás. A liberalizmus »aki birja, marja« elvének a bölcseleti síkon is megjelenik a kivetülése. Az egyéniségnek, az eredetiségnek, a különcködésnek, az én feltétlen igenlésének kultusza nem más, mint a kor tőkés gazdasági individualizmusának szellemi megjelenése, a polgári életszemlélet hangsúlyozása és igazolása. A gazdasági és szellemi élet párhuzamosan haladnak egymás mellett. *Nietsche* Zaratusztrája szóla imígyen s a kispolgárt rémítő *übermensch* tulajdonképpen a kor torzképe. A tőkés termelési rendszer — természetében bennerejlő hatóerők szükségszerű velejárójaként — egyre gazdagabb munkaadó és egyre süllyedő dolgozóosztályokká alakította át a társadalmat. — Megindulnak a bérharcok, sztrájkok, szervezkedések és kivándorlások. A valóság nyugtalanítóvá, fenyegetővé válik. A századforduló gazdasági földrengései katasztrófát jelentenek. A háború előtt legkifejezőbb egyénisége, a sörényes és dekadens esztéta: *Wilde* Oszkár, ez időtájt szövegezi moderné a l'art pour l'art hitvallását:

»A végső igazság pedig az, hogy a hazugság, vagyis a szép és nem igaz dolgok előadása a Művészet tulajdonképpeni célja.

A Művészet az életet csak olybá tekinti, mint nyers anyagának egyrészét, újjáteremti, új formába alakítja, teljességgel közömbös a tények iránt, kitalál, elképzel, álmodik és a valóság és önmaga közé odaállítja a szép stílusnak a színpompás és idealisztikus kidolgozásnak áttörhetetlen korlátját.

A realizmus már ürügynek sem kell! El a valóságtól! Az individualista »én« kiteljesítése és megvalósítása a szellemi élet célja — hirdette filizófia, művészet elmélet és maga művészetét. Kitermeli a tehetség és tudás arisztokráciáját, elefántcsonttoronyba zárkózni távol a tömegtől. A valóságot az egyéniség kiépítésével helyettesítette, a gondteli világ felé fordult, a külvilág riasztó rengései helyett saját lelki élete apró rezdüléseiben keresett szenzációt. *A kipallérozott agy tudatállapotát tette meg a világ középpontjává, miatt reális tőkések kíméletlenül birtokba vették és megszervezték a világot.* Csak amikor az érdekek összeütközése kirobbantotta a világháborút, derült ki, hogy az én fellegvára puszta levegő, a mindenség mindenható urából puszta szám lett a hadseregben s a tetveki nem méltányolják a szellemi előkelőséget. A lövészárkok demokráciája soha nem hallott és soha nem látott méretű egyenlőséget teremtett — a halál előtt.

A háború utáni egyetemes békevágy soha többé fegadkozásai hol vannak ma már? ... Az általános nyomorúság, a feszült bizonytalanság apáthiába süllyeszti a megkínzott emberiséget. A valóság tegnap sem volt verőfényes, ma sem az. A helyzet mégis lényegesen megváltozott. Tegnap a liberalizmus demokráciája szólás-, sajtó-, gyülekezési, szervezkedési szabadságot hozott magával. Ma a monopolkapitalizmusba fordult tőke rohamcsapata: a fasizmus gázolja le a tegnap vívmányait. A válságok nyomában imperialista háborúk kísértenek. S ezek a háborúk olyan háborút jelentenek, amelyek a jövőben nemcsak hadseregek ellen irányulnak, de teljességgel az ellenséges nép ellen. Alig vészeltük át a legutóbbi válságot, újabb közelit s demokráciák, fasizmusok egyébként tudják, hogy ez háborút jelent. *A fasizmusok lényege a jövő háborújára való fölkészülés.* A totális háború az ő gondolatuk. — Egész rendszerük középpontjában a katona áll s a nevelés katonaképzéssé alacsonyul. *Hitler* írja a *Mein Kampf*-ban:

»*Az iskolák és főiskolák tananyagukkal csak lépcsőfokot jelentenek a későbbi katonai szolgálatra. A katonaságnál töltött idő a csúcspontja a normális nevelésnek.*«

A fasizmus kultúrája a háború.

Mi a tudománya? A frankfurti egyetem rektora *Kriech* írja:

»*Nem objektív tudományt, de hősi, harcias katonai tudományt tanulni: csak ez lehet célja egyetemeinknek.*«

Irányított tudás, amely nem az igazságot szolgálja, hanem a felülről meghatározott igába hajtja a fejét. És igen jól határozza meg a tudomány becsületét a Harmadik Birodalomban *Hans Hickel*, a rajnai kultúra főfelügyelője, amikor kijelenti:

»*Többre becsülöm egy mecklenburgi parasztfiú hátulját, mint Einstein fejét.*«

Így a tudomány. És a művészet?

Hallgassuk meg *Marinettit*, a futurizmus apostolát, az olasz fasizmus fémjelzett íróját:

»*A háború mindenekfelett való szép és jó! Mert valóság lesz benne a gázmaszkával, lángszóróval, hadikocsival kiteljesedett mechanikus ember. A háború utat nyit az emberi test metallizációjának. A háború a virágzó réteket tökéletessé pompázza gépfegyvereivel. Feggyerkattogás, ágyudörgés, mélabús katonanóták, jószágok és hullabázók szimfóniája a háború. A tájképet ágyukkal és torpedókkal gazdagítja. Új képzeleteket és új benyomásokat teremt: páncélkocsik, repülőgépek, égő falvak, füst és lángnyelvei. Borzalmában felülmúlja a földrengést és az angyalok és a démonok harcát. A háború megfiatalítja a férfitestet és kívánatosabbá teszi az asszonytestet.*«

Nagy *Spengler*, a német fasizmus háború-esztétája:

»*Lehet-e, van-e nagyobb és szentebb érzés, mint az a mámor, amikor tőr, vagy a szurony ellenséges emberi testbe hatol, ha vérszag, jajongó nyögés és hörgés csiklandozza a diadalmas érzékeket.*«

Hát kell ehhez kommentár? — Legfeljebb *Göring* »vaj helyett ágyut« jelszava.

És hova sorvadt a vallás, a kereszténység humanizmusa? Az emberi eszmény, amelyet *Krisztus* alakjában rétegeztek egymásra a korok!

»*A frontkatona* — írja a *Berliner Kirchenblatt*, 1936 július 7-iki száma —, *aki az utolsó bombát dobja, a haldokló SA férfi, aki utolsó lehelletével is a Führerre gondol, inkább nevezhetők és vallhatók isteni kinyilatkoztatásnak, mint a felfeszített zsidó.*«

Vagy *Spaniolnak*, a Harmadik Birodalom egyik elméleti szürszabójának Viktor Winele svéd újságírónővel folytatott interjúja szerint:

»*Hitler az új Krisztus, nagyobb és hatalmasabb, mint a régi. 30 év múlva a katolikus egyházat nemzeti szocializmusnak fogják hívni, mert a jövőben Hitler lesz Isten képviselője, mint volt a múltban 2000 éven át Krisztus.*«

Vigyázzunk! A fasizmus betegség. Egy hanyatló kor tünete. Aki hozzátársul, bacilushordozó lesz maga is. Kultúrája a beteg organizmus kóros váladéka: szolgatudomány, szolgaművészet, szolgavallás. A kultúra: szellem és a belőle kisugárzó magatartás. *Szolgaszellem és megalázás: prostitúció.*

A fasizmusok alatt a kultúra nagyjában és egészében átvette a renaissance udvari költőjének szerepét: urának megrendelésére szállít háború tömjénezést, fajelméletet, sőt mithoszt is, ha nincs — a XX. századnak.

A tiszta szép kultúrának ilyetény csődje után teljes határozottságában felvetődik a kérdés: *lehet-e kultúra nevet adni annak a szellemi tevékenységnek, amely egy szűk osztály keretén belül, annak gazdagítására, az ő érdekeinek megfelelően működik, miatt embermilliók állati sorban vegetálnak és éhhalállal küzdenek!?* Szabad e minden mást elvetve, csakis a szépről álmodozni, amíg az emberiség megszámlálhatatlan tömegeinek nincs mit ennie!

Nem. A tévútra sikkadt kultúra szétbomlik, szétesik, mert a valóságot önmaga lényegét, a valóságot és a szabadságot. *Vissza a valósághoz és ezen az úton a szabadsághoz.*

Megszületett az igazi realizmus, ami nem lehet más, mint a valóság objektív ábrázolása.

A polgári ideológia hőskorában haladó volt. A hűbériség elleni küzdelmében két hatalmas fegyverrel hadakozott: a demokráciával és a realizmussal. Gondoljunk csak a XVIII. század francia realistáira, a polgárság úttörőire. Annak, aki haladni akar előre: pontosan erre a két dologra van szüksége: a helyzet valóságának megfelelő ismeretére és a versenyfeltételek egyenlőségére. — Realizmus és demokrácia. Ez a kettő mindig a feltörekvő osztályok fegyvere volt. Ma mi a helyzet? A történelmi szükségszerűség a demokráciát és realizmust a legújabban feltörekvő osztály: a dolgozók kezébe adta természetesen nem régi, hanem fejlettebb formájában.

Az új, realista kultúra az ideológiailag tisztázott valóságot akarja visszaadni. A figyelem középpontjában nem az individualista »én«-t, hanem a jelen nagy történelmi folyamatának megértékelését és ábrázolását helyezi. Másrészt nem elégszik meg a meglévő egyszerű megállapításával, hanem a jövőbe vezet, még pedig

BÉCSI VÁSÁR

1938 március 13-tól 19-ig

Jelentékeny menetdíjkedvezmények.

Vizum nélkül, vásárigazolványnyal és útlevéllel bárki szabadon átlépheti az osztrák határt, csehszlovák átutazóvizum nem szükséges. Jelentékeny menetdíjkedvezmények a magyar, csehszlovák és osztrák vasutakon a Dunán, valamint a légiforgalomban. Vásári igazolványt (á P 5.—) és mindennemű felvilágosítást készséggel ad a

Wiener Messe Akt.-Ges., Wien VII.,

és a tiszteletbeli képviseletek:

Debrecen: Kereskedelmi és Iparkamara.

Debrecen: »Ibusz«, Máv. Hiv. Menetjegyiroda, Ferenc József út 56.

aktívan. Igyekszik a problémákat helyesen vetni fel, mert tudja, hogy a helyes problémafelvetés fél megoldást jelent. Mi tehát a valósághoz való visszatérés értelme: a jövő helyes előkészítése.

A valósághoz visszakanyarodó kultúrának ez a szelleme. És a belőle kisugárzó magatartás?

Ez az ellentétekre épített társadalmi rend, amelyik vajudásában most kinlódóan vonaglik, nem türi meg a semlegeseket, a »langymelegeket kiköpi szájából«. Mert ma állást kell foglalni és mindenki állást is foglal akarva-akaratlanul.

Nemcsak az a bünös, aki résztvesz a büntett elkövetésében, hanem az is, aki kisujját sem mozditja, vagy hallgat, noha tudna segíteni. »Tiszta irodalom«, osztályonkívüli, osztályokon fölötti iró, megannyi ürügy, megannyi kibúvás. Független iró, iróí függetlenség: gyáva komédia. Mert az a függetlenség csak saját becses személyének szóló függetlenség, amelynek semmi köze nincs a tömegek kollektív szabadságához. Az állást nem foglalás már állásfoglalás. A »szabad irók« tulajdonképpen zsoldos irók, szórakoztatásért fizetett lakájok, a lakájmentalitás minden következményével.

A *Márciusi Front* volt az, amelyik megkezdte a magyar valóság feltárását és amelyik leghangosabban követelte a valóság melletti állásfoglalást. Nem az uralkodó osztály mellett, vagy ellen — a valóság mellett. *Nem kívánjuk senkitől, irjon irányműveket, amelyekből kilóg a lóláb és rikolt az izgatás — nem. Igyekezz meglátni és ha meglátod, megláttatni az objektiv valóságot. A valóság megteszi a magáét. Ha a valóság lázit, akkor lázit látása és láttatása is. Ha a valóság szelid és enyheket ad, akkor a kultúra sem menekülés, hazugsá, illúzió, elzárkózás, mert erre senkinek szüksége nincs.*

Törödj tehát a valósággal, vagy ha úgy tetszik: az igazsággal. Ha a szellem: az igazság; a belőle sugárzó magatartás: a felelősség. — A kultúra pedig e kettő által megszabott cselekvés lesz — a demokrácia érdekében.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Tavaszi divatlevél

Bár az idő még nem mutatja a tavasz felé való közeledést, annak daczára a világ összes hölgyei és divatszalonjai a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a Párisban már kialakult tavaszi divatra.

Sebők Márta

gyermekruha szalonjában leányka és fiú kabátok és ruhák legújabb modelek szerint szolid árban készülnek. — Batthiány u. 17—19. II. e.

Első, amit roppant nagy örömmel fognak a hölgyek magukévá tenni a tavaszi divatból — a fiatalosság —, ami egyhangúan főjellemvonása az új kollekeiónak minden párisi modellházban. — A fiatalosság első és szembetűnő jellegzetessége a szoknyák rövidsége, melyet kellőképpen ki fog használni minden divathölgy, de a párisi nő csak addig, míg alakja rovására nem megy.

Női és férfi fehérneművarrást legfinomabb kivitelben vállal. Házhoz is megyek! Nyakkendőtisztítás és fordítás.

SZOKOLAY MÁRIA
Bethlen ucca 50. szám.

A plissék, amiket különböző házak különböző formákban mutatnak a szoknyákon, nagyon kívánják a kis bolerokat e ruhát kiegészitőnek, széles átkötött övekkel.

Érdekessége a sport tailleuröknek a különböző jelvényekkel, medálokkal, plakettekkel feldiszitett mellrésze, amik felváltva vagy láncon függve vagy brosstü formájában alkalmazva, esetleg fixen ráerősítve vannak. Ezek a tarkaságok érdekesen csillognak a tavaszi napfényben a drap, szürke stb. pasztellszinü kosztümkéken. Nagyon szép és hatásos delutáni toilettek a sima világos ruhák, a ruha hosszáig érő tarka keppekkel, mihez a fonott turbánok egész keleti hatást keltenek. Jeanne Lanvin a tavaszi ruháin az övre fekteti a fösülyt; több ruhájún a különböző szinü szalag úgy van a ruha derekába bedolgozva, hogy széles tarka öv benyomását kelti. Ezekbe éppúgy, mint a sálakban az élénk vörös szint használja. Lucie Lelong a tavaszi csikos gyapjú anyagból készült sport kosztümjei igen nagy tetszést keltettek. Ő is, mint a többi modellházak, igen forszírozza a sötét ruhákhoz a világos szinü, különösen fehér zsabók, rüssök és müvirágdiszitést.

Az imprimét kedvelő hölgyek nagy örömére, még mindig ez a nyári divat egyik főanyaga, csak sokkal angolosabb mintákban.

Fiatalosság nemcsak a vonalakban, de ezekben a pasztell szinekben is érvényesül, mint a rózsaszin, világoskék, fehér, uccai ruhákra gyapjúból, mig estélyi ruhákra muszlinból és csipkéből igen divatosak. Ezekhez azonos szinben, nagy széles kalapokat hordanak keskeny csüngő szalaggal, ami roppant bájos, fiatalos és elegáns, éppen ezért nagy közkedveltségnek fog örvendeni.

Káldorné Czeizler Rózsi.

KONYHARECEPTEK

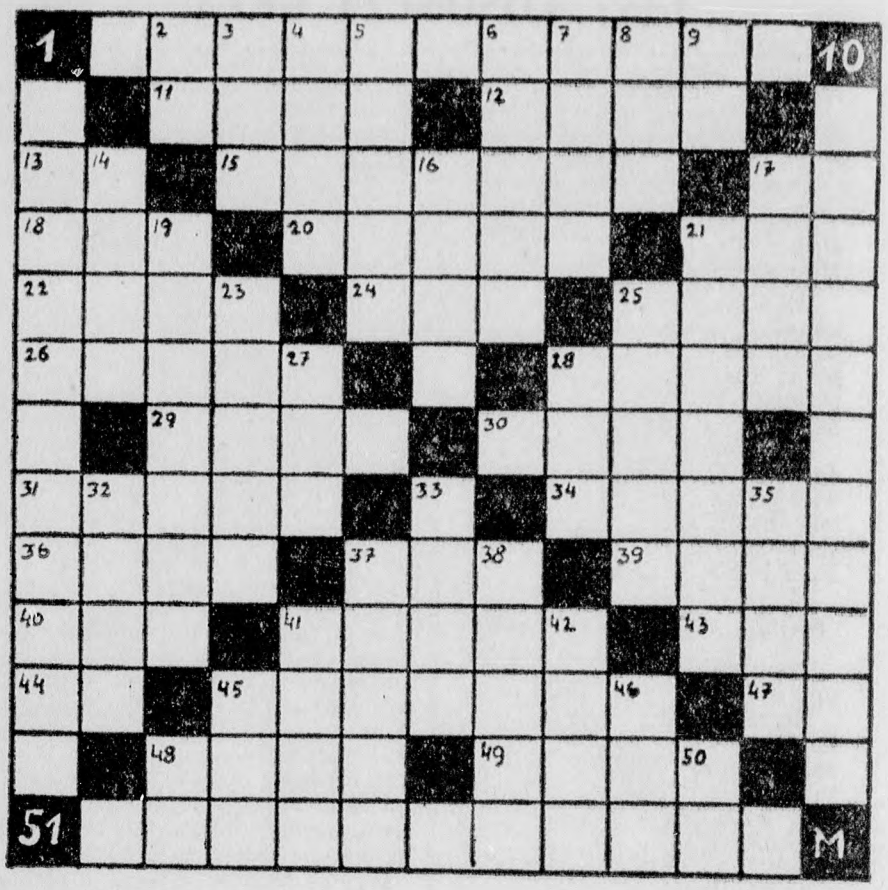
Tejfölös rétes. Három tojáshoz való liszttel gyúrott tésztát készitünk, késvastagra kinyujtjuk, megkenjük olvadt vajjal, mazsola, mandula, fahéjas vagy vaniliás cukorkeverékkel behintjük és összegöngyölve szétdara oljuk, azután egy félliter tejben kifőzzük. Erre leszürjük és tojás, tejsűrű s vaniliás cukorból kevert péppel föladjuk.

Uri kenyér. Egy negyedkiló porcukrot, egy negyed kiló mazsolát, apróra megvágva, egy nyolcad kiló fekete apró szőlőt, egy nyolcad kiló aszalt szilvát vékonyra vágva, egy citrom héját, két evőkanál burgonyalisztet, egy kevés vaniliát és egy tetőzött tányérral finomra vágott diót, nyolc tojás sárgáját a cukorral egy jó félóráig keverünk s a csemegéket mind egymásután kell belerakni. A tojásból kemény habot verünk s a dióval a habot utoljára hozzákeverjük. Végre az egészet tepsibe vagy sütőlapra tesszük és lassan sütni kezdjük.

Rejtvényrovat

Vezeti: Murányi Zoltán

2. számú keresztrejtvény

Vizszintes sorok:

1. Itt kötött ki először Kolumbusz. 11. Árusít. 12. Páros. 13. Gróf Monte Christo börtöne. 15. Az ütem. 17. Nemzet. 18. ... muri, Móricz-regény. 20. Bányafolyosó. 21. Helyhatározószó. 22 Vissza: nem kell több! 24. Rajz kihúzáshoz használják. 25. Németül: úrnak, helyesirási hibával. 26. Időhatározószó. 28. Sziámi öbölbe ömlő folyó. 29. Statisztikai kérdés. 30. Főpap, ékezethibával. 31. Menjetek, latinul. 34. Vissza: Lókörmök. 36. Ne akarj, latinul. 37. Motorhang. 39. Lola becézve. 40. Vissza: angol kötőszó. 41. Ezt is csinálnak a tejből. 43. Est betűi keverve. 44. Olasz személyes névmás. 45. A hegyoldal szokott ilyen lenni. 47. AR. 48. Vissza: imavégződés. 49. Aki unatkozik. 51. Állam az Iráni medencében.

Függőleges sorok:

1. Középamerikai szigetvilág, nevét Kolumbusz tévedése folytán kapta. 2. Teljes abc része. 3. NRA. 4. Balkezes. 5. Lent. 6. Nem biztos. 7. Heves, orvosi műszó. 8. Zenei hang. 9. Vissza: görög betű. 10. Délázsiai folyó. 14. Szín. 16. Híres német gépgyár. 17. Eszme. 19. Ilona két beceneve. 21. Disz, közhasználatú idegen szóval. 23. Enni ad neki. 25. A Himalája alján levő állam. 27. Latin köszöntés. 28. Bódítószer készül belőle. 32. Hegedűkellék. 33. Meztelen. 35. .... iacta est. 37. Síkság az Aral tó környékén. 38. Foltozás népiesen. 41. Regénytárgy. 42. Rak. 45. Matematikai jel. 46. Kérdőnévmás tárgyesete. 48. NF. 50. Távíróhang.

Figyelem! Megfejtésül a négy hosszú sor küldendő be. Határidő péntek d. u. 4 óra. A megfejtéseket borítékba téve vagy postán, vagy személyesen adjuk be a szerkesztőségbe, Ferenc József u. 49. A rejtvényszelvényt pontosan, olvashatóan kell kitölteni. Hiányosen kitöltött szelvényt nem veszünk figyelembe. E heti nyereményeink: színház- és mozijegyek könyvek. A borítékra ráírandó: Keresztrejtvény.

Jutalmazott megfejtők

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztrejtvény négy hosszú sora: Kalapálható. Alkalmatlan. Lovagiatlan. Szörnyü eset.

Jutalmat kaptak a következők:

Egy-egy színházjegyet: Vadnay Ila, Doberdó u. 11. Pollák Endre, Miklós u. 13.

Egy-egy mozijegyet: Veréczi Lajos, Csonka u. 10. Garay Éva, Erzsébet u. 27.

Egy-egy könyvet: Adler Miklósné, Hüvelyes u. 10. Dr Ács Miklós, Virág u. 11.

Kérjük a jutalmazottakat, hogy nyereményeiket hétfőn délután 6 óráig szíveskedjenek átvenni a szerkesztőségben.

2. sz. rejtvényszelvény

Név:

Foglalkozás:

Cím:

Megfejtés:

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:

3—5—7—9 órakor! Magyar film! »MÁMI«. Kisérőműsor: Híradó. Akadály-hangverseny.

Tizenöt magyar király sirját hozta napfényre a püspöki palota kertjében Székesfehérvárott a csákány

Lepold Antal kanonok, az Árpádok korának világhírű művészettörténésze, Gerevich Tibor professzor, a Műemlékek Országos Bizottságának elnöke és Bartucz Lajos egyetemi tanár, az anthropológiai intézet igazgatója nyilatkoznak az ásatások eddigi eredményeiről

Székesfehérvár, 1938 március elején. (*Copyright by Jób Paál.* Utánnyomás tilos.)

Ha a tudománynak és a babonának ninesen is szoros kapesolata egymással: a tudomány mégis sokat köszönhet annak, hogy a prímitiv emberek leike szívesen hajlik a babona felé.

Emberemlékezet óta él a legenda az emberek lelkében:

Az első magyar király által épített bazilikának hatalmas, vert aranyból kovácsolt kapuja volt. Ez a legenda adta évszázadok óta a csákányt az emberek kezébe.

Holdvilágos éjszakákon, titokban évszázadok óta ásnak Fehérvárott az emberek.

Az arany kapuról írott nyomok vannak.

Szó esik róla azokban a jelentésekben, amelyeket a mohácsi csatavesztés utáni évtizedekben török basák küldtek Isztambulba, a szultánhoz és a nagyvezérhez. — Arról nem tud semmit a tudomány, hogy az igazhitűek megtalálták-e Szent István arany kapuját...

Ahol egykoron István király bazilikája állott

A püspöki palota mellett hatalmas térség.

Ha megállunk szemben az egykori püspöki kerttel: egymásra rakott öreg köveket köszönthetünk megilletődéssel. E kövek között akadnak emlékei a rómaiak uralmának is.

Jobbra egymásra rakott téglák. Félkört alkotnak.

— A koronázó templom szentélyének maradványai ezek — magyarázza vitéz *Székely* István, az ásatási telep felügyelője, aki a fehérvári idegenforgalmi hivatal vezetőjének, vitéz *Lang* Istvánnak és *Fodor* László szerkesztőnek társaságában az ásatási telepen kalauzol. És vitéz Székely István, a világháborúnak ez az idekerült rokkant hőse, egymásután, rövid mondatokban vezet vissza a magyar történelem legragyogóbb korszakaiba.

— ...itt állott egykoron Szent István koporsója, amott az a barlangszerű nyílás Mátyásnak, az igazságosnak sírkápolnája volt. E három sír is egymás mellett: II. Bélának és Antiochiai Annának csontjait rejtette magában. Ez a gótikus ablak Mátyás idejéből való. Mellette, e remek faragott köveken Szent István korának stílusa látható. Nézze: milyen páratlanul szép ez az Anjou-lilium. A gótika és a reneszansz találkoznak itt. Hiszen ez a bazilika évszázadokon keresztül épült: az a tizenöt magyar király, aki örök álmát alussza itt, igyekezett szépíteni Istennek e palotáját és majdnem mindegyik rátette korának bélyegét a pillérekre, oltárokra, kápolnákra, sírokra.

— Az ásatásokat egyébként befejezték. *Gerevich* Tibor egyetemi tanárnak, a Műemlékek Országos Bizottsága kitűnő elnökének irányítása mellett kereken két esztendeig dolgoztak munkások és dr *Lux* Kálmán, a bizottság műépítésze nagy hozzáértéssel vezette a munkálatokat. Amit megtaláltak: az már minden napvilágon van.

Az Árpádok nemzetségi fővárosáról beszél Lepold Antal, a világhírű tudós

Lepold Antal dr prelátus-kanonokot, a világhírű műtörténészt *Gerevich* Tibor dr egyetemi professzor társaságában találom a budapesti tudományegyetemen. — A keresztény művészet történetének mindketten elismert nagy tudósai. Lepold Antal mondja nekem:

— Szent István életrajzát először 1038-ban írták meg. Ebben az életleírásban benne van, hogy a szent királyt Fehérvárott temették el éspedig a templom közepén felállított koporsóban, amelyről *Varjú* Elemér kétség kívül megállapította, hogy ez Szent István koporsója.

Szent István koporsója a bazilika közelében állott. E mellett tartották meg a törvénynapokat és e mellett hoztak igazságot. Szakasztott úgy, mint Szent László koporsója mellett Váradon. A szent király sírjára tették kezüket, akik esküt tettek...

— Fehérvár maga az Árpádok nemzetségének volt a székvárosa. Itt temetkeztek, itt koronázták őket, de nem itt laktak. Családi eseményeik folytak le itt. Géza fejedelemtől IV. Béláig azonban a királyok állandó lakhelye Esztergom volt és aztán Buda. Egészen Szapolyai Jánosig. Ő az utolsó király, akit itt temettek el. De előtte II. Lajos holt tetemét is ide hozták el a mohácsi síkról.

Tizenöt magyar király nyugodott az üres kriptákban

Voltaképpen hatszor ásnak most Fehérvárott.

Az első ásatás egy híjján száz évvel ezelőtt történt. Abban az időben gazdag sírokra bukkantak a munkások. — Találtak sírokat, amelyek

telistele voltak ékszerekkel.

Ma is mesélik, hogy az ékszerek nagy részét szójjelhordták. Leszedték a csontokra száradt aranyszálakat és azokat megolvasztották. Az akkori ásatásoknak nem volt tudományos értéke és az első tudományos ásatást *Érdy* János a Nemzeti Múzeum régiségőre kezelte a szabadságharc esztendejében: 1848-ban. — *Jellasich* közeledésének hírére abba kellett hagyni a munkálatokat és csak 14 évvel később végzett itt valóban komoly ásatásokat egy orvos: *Henszelmann* Imre, akinek kétség kívül nagy érdemei, emellett súlyos bűnei is vannak. Érdemei, hogy háromizben történt ásatásai során úgyszólván rekonstruálta Szent István bazilikáját, megállapította az egyes sírok helyeit, megállapította, hogy a sírok mely királyok tetemeit rejtik magukban, megírta komoly munkában az ásatások történetét, nagy bűne azonban, hogy

az ásatások folyamán megtalált összes csontokat egyetlen sírba, Albert király sírüregébe hordatta össze és e csontvázak összetörve, malterrel leöntve, összehányva és olyan állapotban, hogy a tudományos megállapítás lehetetlenné vált, találták meg a mostani ásatások során.

Henszelmann megállapítása szerint — ezeket elfogadják ma is — a következő királyok nyugodtak a székesfehérvári koronázó bazilikában:

Szent István, Kálmán, II. Béla, II. Géza, II. László, IV. István, III. Béla, III. Béla, Róbert Károly, Nagy Lajos, Albert, Hunyadi Mátyás, II. Ulászló, II. Lajos és Szapolyai István.

Összesen tehát tizenöt magyar király megszentelt csontjai nyugodtak a bazilikában. Az utolsó pillér alatt nyugodott Szapolyai János, akinek földi maradványait azonban 1543-ban

Szulejmann szultán kidobatta a sírboltból azzal a megjegyzéssel, hogy Szapolyai János nem való a királyok közé, mert ő csak a szultánnak volt az alattvalója.

Hogyan lehet rekonstruálni a királyok csontvázait?

Az antropológia tudományának professzora, *Bartucz* Lajos dr, a Néprajzi Múzeum igazgatója hónapok óta vizsgálja a leleteket. Megbízottja állandóan küldte fel Fehérvárról, az ásatások színhelyéről a csontokat. Hosszan beszélgetek a kiváló tudóssal, aki ezt mondja nekem:

— Teljesen ép sír, olyan, ahol mellékletekkel együtt találtunk volna csontvázakat, egyetlen egy sem volt Székesfehérvárott. Talán csak Béla király sírja volt az egyetlen, amely többé-kevésbbé megmaradt eredeti állapotában. Henszelmann annak idején, 1893. október 23-án öt ládában tudományos vizsgálatra adott csontokat *Török* Aurélnak, ezek azonban csak egy kis részét alkották a fehérvári leletnek. Ebben az öt ládában annak idején csak öt csontvázat találtak. A többit belehányták abba a sírba, amelyet Henszelmann Albert király sírhelyének jelölt meg. Király, főnemes és pór csontvázai összekeveredtek és alapos munkába került, amig sikerült az összetartozandókból csak néhányat is összekeresni.

Azt, hogy tényleg koronás fők is vannak a csontvázak között, a több koponya tetején látható tenyérnyi széles, nagy ékszertől származó zöldes patina bizonyítja. Ez csak a halál után a fejre tett arany koronától származhatik. Valamennyi zöld patinás koponya felnőtt és idősebb egyéntől származik.

— Az egyik például hatvan év körüli rövidfejű férfiú volt. Magas, domború homlokkal. Egyik metsző fogának fogtőgyulladása a szájpadon sipolyt okozott. Arcának végtelenül nemes vonásai voltak. Egy másik ilyen patinás koponya 40—45 év körüli férfié volt, akinél az agykoponya rendkivüli nagysága tűnik fel. Vajjon nem Kálmán király koponyája ez? Ki tudná megmondani. Valamelyik bolygatás alkalmával öntötték le a koponyát és mész habarcs került a koponya belsejébe is. A harmadik patinás koponya 60—65 éves férfié. A patina itt is a homlok körül a nyakszirtre vonul. Hosszúfejűsége, alacsony rézsútos homloka hasonlóvá teszi a Margitszigeten talált ama koponyával, amelyről tudjuk, hogy Béla macsói herceg koponyája. A negyedik patinás koponya egy 40 év körüli nőé. Arca sajnos teljesen hiányzik.

— A nekem rendelkezésre bocsátott *százhuszonegy csontváz az Árpád-kori magyarság törzsökös részéből származik.*

— Amíg Érdy János 1848 decemberében mindössze nyolc napig ásott és csak III. Béla király sírját találta meg, Henszelmann háromizben összesen tizenhétig folytatta ásatásait. Mi most

nemcsak kiástuk, hanem tudományos vizsgálatuk számára gondosan megmentettük megtalálási helyével, egyéb körülményeivel és csekély mellékleteivel együtt minden ép és bolygatott csontvázat, de ezenfelül az ásatás bármely helyén előkerült szórványos emberi csontvázrészt is.

— A remény meg van rá, hogy egyes csontvázrészek együvétartozósága mégis csak megállapítható lesz.

Évszázadok alatt minden kor kirabolta a királyok sirjait

A fehérvári bazilika első leírását *Hartvik* regensburgi püspöknél találjuk. Ez a püspök Kálmán király felkérésére 1100 körül lelkesedéssel beszélt a messze földön híres és felette gazdag templomról. De már 1295 májusában az esztergomi érsek jelenti a pápának, hogy kirabolták a templomot. A rablók felégették, közben annyira helyreállították, hogy a cseh Venczelt és a bajor Ottót itt koronázhatták meg. Mátyás halála után Miksa császár foglalja el és megbámulja Mátyás sírját. — Voltaképpen a törökök raboltak ki ijt mindent valóságos kegyetlenséggel. Egy 1568-ban kelt szultáni rendelet megparancsolja, hogy a »hitetlenek síremlékeiben« található minden maradványt el kell távolítani. A rendeletet valóságos fanatizmussal hajtják végre. Amikor a keresztények visszaveszik Fehérvárt, a török puskaporral tölti meg és felrobbantja a bazilika alapjait és levegőbe röpíti a templomot...

Ami megmaradt, azt elrabolták azok, akik Szent István aranykapuja után kutattak...

Azt mondja nekem *Gerevich* Tibor egyetemi tanár, a világhírű műtörténész:

— A korai román és gót építészet remekeit vandál módon semmisítette meg a török. A márvány emlékműveket, a páratlanul szép oltárköveket szójjelhordták padokat csináltak belőlük és a faragott oszlopokhoz kötötték a lovaikat. A márványlapokból fürdőt csináltak. Darabokra törik a szobrokat. A mozaikok arany díszítéseit minden helyen megtalálják Fehérvárott. Ami a romokból megmaradt, abból várfal készül. Lipót császár 1702-ben még a meg-

maradt várfalakat is lehordatja és a fehérváriak szabadon használhatják fel építkezésre Szent István bazilikájának remek faragott árpádkorabeli köveit...

— Azért az a kevés, ami megmaradt: még mindig páratlanul gazdag gyüjteménye a középkor építészetének. Páratlanul érdekes világviszonylatban is.

*

Székesfehérvár, az egykori Alba Regia, Szent István esztendejében a most befejezett ásatások révén az egész világ érdeklődésének homlokterébe kerül. Nincsen még egyetlen olyan helye a világnak, ahol öt évszázadnak ennyi emlékét dobta volna felszínre a csákány.

Öt évszázadon keresztül itt koronázták és temették a magyar királyokat.

Itt született meg az arany bulla és egy kiváló székesfehérvári tudós, vitéz *Szarka* Géza most állapította meg, hogy Fehérvárott irták a *Bécsi képes krónikát.* Itt élt *Anonymus* és itt született meg az első magyar nyelvemlék: a *halotti beszéd.* — Történeti levegő szálldos a házak között és belemarkol az ember szívébe.

Szent István szelleme jár körülöttünk és amikor Szent István hónapjában újra itt gyül majd egybe a magyar országgyülés, tizenöt magyar király szelleme lebeg a törvényhozók felett...

Ujcsorbató a Magas Tátrában
(Nové Strbska Pléso)
1322 m. magasságban
Móry Szállók és penzió
Egész április végéig téli sport. Sikurzusok. Magaslati nap. Pihenés. Modern komfort, zene, tánc. — Igen mérsékelt árak. Pengő átutalást elintéz a Tátrai Fürdők Képviselete Budapest, IV. József tér 18.

Az országos mezőgazdasági kiállitás látogatóinak elszállásolása

A március 23—28-án rendezendő negyvenhetedik országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár látogatóinak elszállásolását a kiállítás rendezőbizottságának felkérésére ez évben is Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala vállalta magára. Az elszállásolás elsősorban a budapesti szállodákban és penziókban történik, ahol mindenki igényeinek megfelelő árban kaphat szállást és ellátást. Vidéki tanulmányi és gazdacsoportok olcsó csoportos elszállásolásáról hasonlóképpen megfelelő gondoskodás történik. Ajánlatos, hogy a kiállítás látogatói szállásigényüket már jó előre bejelentsék Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalnál (Budapest, V., Deák Ferenc utca 2., interurbán telefonszám 18-12-13), amely ezeket postafordultával elintézi és választ ad.

A Magy Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodánk a keleti pályaudvar melletti otthonában (Budapest, VIII., Fiumei út 4.) ugyancsak kaphatnak csoportok és egyesek is éjjeli elszállásolást. Az irodának az érkezést legalább öt nappal megelőzően kell jelezni.

A kiállítás alkalmából engedélyezett *50 százalékos utazási kedvezményre jogosító igazolványok* 1.30 P postabélyeg beküldése ellenében a kiállítás rendezőbizottságánál kaphatók. A szomszédos államokban biztosított utazási kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a vásár **külföldi megbízottainál** is beszerezhetők.

Városi hirdetmények

A Városi Zeneiskola február hó 21. napjáról elmaradt énekkamara növendékhangversenyét március hó 7-én, hétfőn este 8 órakor tartja az intézet hangversenytermében.

A kiadott jegyek érvényesek.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától.

A 25.086—1936.

HIRDETMÉNY.

Egy darab horgonyból készült fedélesües 1938. évi március hó 7-én déli 12 órakor a Dégenfeldtér 5. szám alatti hatósági raktárban a becsértékre való tekintet nélkül a legtöbbet ígérőnek készpénz lefizetés ellenében elárverezetik.

Városi adóhivatal.

Debrecen sz. kir. város Polgármestere.
10.035/1938 VI.

HIRDETÉS

Értesitem a helybeli tüzifakereskedőket és a város lakosságát, hogy a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Ur az éger- és nyir-tüzifának eladási árát, a tüzifa eladási árát megállapító 1937 október hó 4-én kelt »Hirdetmény« 5. tételszám alatti árakban állapította meg.

Debrecen, 1938 február hó 25-én.

Polgármester.

Debrecen sz. kir. város Polgármestere.
11.428—1938. fj.,

HIRDETMÉNY.

Az 1929:XXX. tc. 23. §-ának 4. pontja alapján közhirré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a folyó évi *március hó 11-én — pénteken — délután 4 órakor* a Városháza közgyülési termébe rendkivüli közgyülést tart, amelynek tárgysorozata a város hirdetőtábláján ki van függesztve.

Debrecen, 1938 március hó 5.

Dr Kölcsey Sándor,
polgármester,

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Szikigyakor elnevezésü cca 313 khold kiterjedésü valamint Árokrét—Alsószállás elnevezésü cca 91 khold kiterjedésü ingatlanok 1938. évi október hó 1-től kezdődő 3 évre árverés utján bérbeadásra kerülnek.

A bérbeadás céljából az árverés f. hó 16-án d. e. 9 órakor a városháza tanácstermében lesz megtartva.

Árverelni szándékozók az árverés megkezdése előtt bánatpénzként az évi bér és járulék összegének 10 százalékát kötelesek letétbe helyezni.

Érdeklődők részére a gazdasági ügyosztály (Városháza, félemelet 16. sz.) hivatalos órák alatt részletes felvilágositást nyujt, ugyanitt az árverési feltételek is megtekinthetők.

Polgármester.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.
6415/1938.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság, az orvosi ellenőrzés alatt álló üzemek és üzletek ellenőrző könyvecskével való ellátását az 1876: t. c. 7 és 154 paragrafusainak 1. bek. b. pontjában biztosított joga alapján elrendeli.

Felhivja ezért a hatóság a város területén működő borbély, fodrász, női fodrász, kozmetikus, manikür, vendéglő, szálloda, korcsma, szikvizkészitő, tej, tejtermék kereskedő, tejüzem, élkezde, kifőzés, kávémérés, kávéház, füszer, csemege, cukorka, gyümölcskereskedés, szatócs, mézeskalácsos, sütő, cukrász, fagylaltárusitó ipart gyakorló egyéneket, hogy ellenőrző könyvecskéik átvétele céljából folyó év április hó 1-ig naponta délelőtt 8 és délután 2 óra között a hatóság (Rendőrségi épület I. lépcső III. em. 95. sz.) hivatalos helyiségben jelentkezzenek s ez alkalommal iparigazolványaikat, valamint az ellenőrző könyvecske 54 fillér összegü bekerülési árát hozzák magukkal.

Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy folyó év április hó 10. után az ellenőrző könyvecske hiánya kihágási cselekményt képez s az 1876: XIV. tc. 7 paragrafusának rendelkezéséhez képest pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő tartamu elzárással büntetendő.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

HIRDETMÉNY

Értesitem a törvényhatósági bizottság. gazdasági bizottságának tagjait, hogy f. hó 7-én azaz hétfőn d. e. 11 órakor a városháza tanácstermében ülés fog tartatni.

Tekintettel a tárgyak fontosságára, ajánlatos a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenése.

Debrecen, 1938 március hó 5.

Gazdasági Tanácsnok.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

HIRDETMÉNY

Felhivja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszedési körből, vagyis vidékről, akár tengelyen, akár vasúton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adókötlis cikkeket — bor, sör, szeszesitalneműek (pálinka, likör, tisztaszesz, egyéb égetett szeszesitalneműek és folyadékok), hús, szalonna, háj, stb. —az alább megjelölt módon jelentse be.

Mindenki, aki bort két litert meghaladó, de 25 literen aluli, sört két litert meghaladó, de 25 literen aluli, szeszesitalneműeket egy litert meghaladó, de 25 literen aluli mennyiségben vasúton, vagy tengelyen, kézi-, vagy személy-podgyászként a város területére behoz, tartozik a behozott adótárgy nemét, mennyiségét az illető helybeli vasúti állomáson, illetve a vámsorompóknál a bejelentések átvételére jogositott közegeknél a behozatallal egyidejüleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiség után a törvényesen megállapitott fogyasztási adót ugyancsak a fentemlitett közegeknél, a közegek által kiállitott hivatalos nyugta (fogyasztási adóbárca) ellenében azonnal megfizetni.

Mindenki, aki a fent felsorolt fogyasztási adóköteles cikkeket vasúton, vagy tengelyen, kézi-, vagy személypodgyászként 25 literen illetve 25-kgon felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozatalkor azonnal köteles azt a vasúti állomáson kirendelt fogyasztási adó ellenőrző közeg, illetve a behozatali útvonalakon felállitott vámsorompók kezelői elé állitani s ezen felül a behozott adótárgy nemét, mennyiségét, úgyszintén az elraktározás helyét és idejét a behozataltól számitott 24 órán belül a városi adóhivatal fogyasztási adókat kezelő osztályánál (városi adóhivatal udvar, földszint) bejelenteni. A postacsomagban bármilyen mennyiségben érkezett fogyasztási adó alá eső cikkek a postai kézbesitéstől számitott 24 órán belül ugyanitt szintén bejelentendők.

Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy a fogyasztási adó alá eső cikkeket tengelyen, vagy gyalogosan *csak a sorompóházakkal ellátott nyilvános útakon szabad a város területére behozni* s hogy az összes útak fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartatnak. A fogyasztási adó alá eső cikkeknek a sorompóházakkal el nem látott útakon történt szállitása, valamint a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, amelynek során a mulasztó 1—1000 pengőig, illetve a megrövidített, vagy megrövidités veszélyének kitett fogyasztási adó illetve adópótlék négyszeres összegétől annak nyolcszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik.

Városi adóhivatal.

HIRDETMÉNY.

Alulirott Pénzintézeti Központ, mint a Püspökladányi Takarékpénztár rt. kényszerfelszámolás alatt cég részére a debreceni kir. törvényszék Kf. 767—1935. számu végzésével kirendelt kényszerfelszámoló, értesiti az összes érdekelteket, hogy a felszámoló tömegre vonatkozó, 1937. évi december hó 31. napján lezárt évi számadás a hitelezőbizottság elnökénél, dr Kiss István ügyvéd úrnál Püspökladányban, a hirdetmény megjelenésétől számitott 15 nap alatt megtekinthető és az észrevételek ugyanott irásban megtehetők.

Budapest, 1938. évi március 4.

Pénzintézeti Központ.

1613—1/1938. gh. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala az 1938. évi julius hó 1-től 1939. évi junius hó 30-ig terjedő időben felmerülő szükségletek biztositására nyilvános irásbeli versenytárgyalást tart és pedig:

1938. évi április hó 5-én 9 órakor:

1. Sertéshús, zsir és egyéb hentesáruk,
2. Marhahús és borjúhúsnemüek,
3. Lisztnemüek,
4. kenyér és zsemlye,
5. Tejtermékek szállitására.

1938. évi április hó 5-én 11 órakor:

6. Tüzifa,
7. Szén,
8. Üvegezési munkálatok elvégzésére, illetve szállitására.

1938. évi április hó 6-án 10 órakor:

9. Villamos szerelési anyagok,
10. Viz-, gőz-, gáz- és egészségügyi szerelési anyagok,
11. Müszaki cikkek és tömitő anyagok,
12. Festékáruk,
13. Ásványolaj és benzin,
14. Épitési anyagok,
15. Asztalos faáruk szállitására.

1938. évi április hó 7-én 10 órakor:

16. Textil és rövidáruk,
17. Nyomdai papirok, borítékok, irodai papirok, iró és irodaszerek,
18. Mosó és kézmosószappan,
19. Tisztitási és vegyes háziszerek,
20. Kefenemüek és seprők,
21. Könyvkötési stb. munkálatok elvégzésére illetve szállitására.

1938. évi április hó 8-án 10 órakor:

22. Sebészeti varróanyagok, injekciós tük és fecskendők, gummi katheterek, betegápolási és laboratóriumi cikkek,
23. Kötszerek,
24. Gyógyáruk,
25. Gyógyszertári üvegáruk,
26. Irógépek karbantartása elvégzésére, ill. szállitására.

Ajánlatok a fent jelzett időpontig nyujtandók be az egyetemi gazdasági hivatal pénztárába (klinikai telep, felvételi épület), amikor azok fel is bontatnak.

A könyvkötési stb. munkálatok és irógépek karbantartási munkálatok elvégzésére az ajánlatok egy, kettő és három évre is kéretnek.

A vonatkozó nyomtatványok a gazdasági hivatalban díjmentesen szerezhetők be.

Debrecen, 1938. március 5-én.

IGAZGATÓ.

SPORT

A Bocskay élet-halál harcának második felvonása: Bocskay—Szürketaxi

Már a tavaszi forduló sorsolásánál megállapitottuk, hogy a Bocskay élet-halál harca február 27-én kezdődik a Szeged elleni mérkőzéssel. Az első három találkozó ugyanis reménytelennek és az azokon szerzett minden pont tiszta haszonnak látszott. A Bocskay szerzett is egy ilyen pontot az Elektromos ellen, de a hangsúly a Debrecenbe sorsolt mérkőzéseken volt, melyeknek első felvonása vasárnap zajlott le a Szeged ellen és ezt az első akadályt a Bocskay ha nehezen is, de sikerrel lépte át.

A folytatás ma következik, remélhetően ugyanolyan eredménynyel. A Szürketaxi csapata semmivel sem nehezebb ellenfél, mint a minden részében masszív és gyors Szeged, sőt mintha valamivel még gyengébbnek is tünnék fel. Főerőssége szintén a védelem, amely a válogatott Miklósival az élén hétről-hétre pompás formát mutat. — A halfsora szintén nem lebecsülendő, míg elől Takács II. a mumus, de a balszárny mint egység veszélyesebb.

Ez a Szürketaxi már okozott meglepetést — kellemetlent — a stadionban, a Bocskaynak, most tehát a revánс lenne esedékes. — A Bocskay ugyanis két találkozójából még egyet sem nyert meg a Szürketaxi ellen.

A Bocskay ma Palotás nélkül, a jobbösszekötő helyén Elekkel áll fel és a fiatal tehetséges halfcsatár sokak szerint talán mint végleges megoldás fogja elhagyni a küzdőteret. A többi csapatrész csak javulhat a mult hét óta és tekintve, hogy a mai mérkőzés Opata búcsújátéka is, remélhetően a győzelem sem fog elmaradni.

Az előjáték is érdekes: Textil—Báthory bajnoki mérkőzés.

*

A Nemzeti Liga mai műsora: Kispest—Hungária, Ferencváros—Budai, Ujpest—ETO, Budafok—Phöbus, Szeged—Nemzeti, Elektromos—Törekvés.

*

AMATŐR DERBY A DIÓSZEGI UTON

Az amatőr forduló legnagyobb eseménye ma a Diószegi úton játszódik le a DVSC és DVSE csapatai között. A DVSC-nek győzni kell, ha bajnok akar lenni, viszont a DVSE-nek hegemónia-kérdés a győzelem. A mérkőzés 10 órakor kezdődik.

Nyiregyházán óriási küzdelem lesz az NyVSC és MTK csapatai között. Karcagon a NyTVE, Berettyóújfaluban a NyKISE startol eséllyel, akárcsak a PMÁV Mátészalkán az MVTE ellen.

SZINHÁZ MÜVÉSZET

A színház heti műsora:

Március 6-án, vasárnap délután félnégy órakor, mérsékelt helyárakkal: **Mezei pacsirta.** — Este 8 órakor ketten egy jeggyel: **Gólyaszanatórium.**

Március 7-én, hétfőn este 8 órakor rendes helyárakkal: **Gázmérgezés a Domb uccában.**

Március 8-án, kedden este 8 órakor rendes helyárakkal: **Gázmérgezés a Domb uccában.**

Március 9-én szerdán este 8 órakor, rendes helyárakkal: **Gázmérgezés a Domb uccában.**

Március 10-én, csütörtökön este 8 órakor a **Színpártoló Egyesület első idei gála estje: Gázmérgezés a Domb uccában szerzők személyes jelenlétében.**

Március 11-én, pénteken este 8 órakor prömierbérlet 21) számban **Macskazene.**

Március 12-én szombaton délután félnégy órakor filléres helyárakkal: **Vadkacsa.** — Este 8 órakor A) bérlet 23. számban: **Macskazene.**

Március 13-án vasárnap délután félnégy órakor bérletszünetben: **Macskazene.** — Este 8 órakor bérletszünetben **Macskazene.**

A SZERZŐ PÉNZTÁRCÁJA

A közeljövőben ismét ősbemutató lesz a Csokonai színházban, egy operett kerül színre. Az újdonsült operett egyik szerzője egy budapesti ujságíró, *Szegő Béla*, aki a napokban Debrecenben járt. Itt elpanaszolta ismerőseinek, hogy a vonatban súlyos kellemetlenség érte: ellopták a pénztárcáját.

Pár nappal később Debrecenben tartózkodott a meglopott szerző barátja, egy másik ujságíró, *Dénes* Miklós, aki mikor hirét hallotta a barátját ért kellemetlenségnek, megjegyezte:

— Fantasztikus. Tudtommal sohasem volt neki pénztárcája...

MA, VASÁRNAP D. U. 3½-kor mérsékelt helyárakkal a pompás magyar népies operett:

MEZEI PACSIRTA

VASÁRNAP ESTE

KETTEN EGY JEGGYEL:

a borsosan kacagtató operettsiker:

Gólyaszanatórium

Hétfőtől folytatódik a hatalmas évadsiker

Prolongálva:

Gázmérgezés a Domb uccában

10-én, csütörtökön a mult hétfőrőlelhalasztott: Szinpártoló

Gálaest!

KÖZEPES VOLT A FEBRUÁRI MUNKAPIAC

A hatósági munkaközvetítő hivatal jelentése szerint februárban nyilvántartottak 477 munkahelyet és 538 munkakeresőt, közvetítve lett 448. Februárban 100 munkahelyre 112 munkacró esett. Szakmunkások részére 371 munkahelyet és pedig 26 férfi és 345 női munkahelyet tartottak nyilván. Munkakereső szakmunkás 145 volt, mind férfi, segédmunkás 374, még pedig 29 férfi és 345 nő.

A munkapiac közepes, segédmunkásokra kedvező volt. Szakmunkásokra kedvező volt a vas- és fémiparban és ruházati iparban.

Elhelyeztek 163 férfit és 345 nőt, közülök helyben 411 egyént.

A háztartási alkalmazottak iránt a kereslet közepes volt, elhelyeztek 345 háztarási alkalmazottat.

Az asztalos órabére 20—62 fillér volt, szabó hetibére 14—22 pengő, kerékgyártó hetibére ellátással 5—7 pengő, kovács hetibére ellátással 4—6 pengő, borbély hetibére ellátással 6—7 pengő, napszámos napibére 1.30—1.50 pengő, háztartási alkalmazott havibére ellátással 5—25 pengő.

— **Sötéten látja a világot,** ha feje fáj, vagy meghülés befolyásolja közérzetét. 1—2 tabletta [illegible] elejét veszi a nagyobb bajoknak és megszünteti fájdalmait. Nézze meg azonban, rajta van-e a »Bayer«-kereszt a tablettán? Enélkül utánzat.

EGY APRÓHIRDETÉS EGYSZERI KÖZLÉSE 10 SZÓIG A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁGBAN HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Házasság

Férjhezadnám
izraelita intelligens csinos leányomat háromezerrel, jómegjelenésü izraelita jobb iparos, kereskedő — vagy tisztviselőhöz, harminczat évesig. »Korrekt« jeligére kiadóhivatalba.

Levelezés

Jelentkezzen
»Jön a tavasz« jelige leveléért a kiadóban.

Katonatisztek,
altisztek, »Unió« tagok első sőrendü tüzifát, szenet, kokszot, brikettet a legolcsóbb áron kapják. 100 kg. már házhoz szállitva. Vágó József tüzifa- és szénkereskedésében, »Margit-fürdő« mellett. Telefon: 10—24.

»ELEKTRO-TOX«
cyán nélkül irtja a házi rovarokat. — Garanciával vállaljuk lakások szakszerü évi karbantartását poloska, moly, légy stb. rovarok ellen. Emberre veszélytelen, előkészületek nincsenek. Havonként egy félórát kérünk és egész évben tiszta a lakása!! Irányáraink P —.70-től P 1.10-ig Miklós ucca 8. Tel. 22—82.

Tiszta selyem
muslin kendők
98 fillértől
HAVAS Harisnyaház

»Vidám óráknak«
levele van a kiadóban átvehető hétfőn.

Lehetőleg
német leány ismeretségét keresem. »Viktória« jeligére a kiadóba. 277

Betöltendő állás

Varrni
tudó jobb lányt, esetleg németet keresek. Jelentkezés 9 órától Csokonai ucca 7. alatt. 457

Gyors-
és gépirónőt felveszünk. Ullmann, Piac ucca 69. 450

Perfekt
szakácsnőt azonnalra felvesz az Ujságirók Clubja, Piac u. 26., I. em. Jelentkezni délután 1—3 között.

Jómegjelenésü
hölgyeket és urakat alkalmazunk »Elektro-Tox« vállalatunknál, Miklós u. 8. sz. 316

Bejárónő
napi 4 órára reggel 7-től d. e. 11-ig azonnal felvételik. Hatvan u. 6. Hatszertár. 433

Asztalos
tanulók és kifutók felvételnek. Kétmalom u. 4. 470

Cipőszakmában
jártas kiszolgálókat felveszek. Jelentkezés: Széchenyi u. 44. 468

Bejárónőt
vagy mindenest felveszek. Fürdő u. 5. 441

Állást keresők

33 éves
izraelita nő elhelyezkedne kóser háztartásban, esetleg gyermek mellé. Címe: Hatvan u. 56., ajtó 3. 469

Kifutólány
jó családból való ajánlkozik. Címe a kiadóban. 421

Kiadó lakás

Különbejáratú
2 szobás uccai bútorozott garzon lakás kiadó 2 személynek, csendes udvarban. Garai 20. 471

Egyszerűen
bútorozott szoba kiadó. — Fürdő u. 5. 442

Uccai
szép nagy parkettes szoba előszobával, mellékhelyiségekkel kiadó május 1-re. Miklós u. 35.

Két
uccai szobából álló garzonlakás, kizárólag magános urnak, vagy orvosi rendelőnek (ma is az) április hó 1-től Csapó ucca 10. sz. kiadó. Értekezni a tulajdonossal az udvari lakásban. 151

Két
szoba, előszoba májusra, egy szoba, előszoba áprilisra mellékhelyiségekkel kiadók. Csokonai u. 15., keresztépület. 460

Udvari
bútorozott szoba egy-két személynek olcsón kiadó. Nemzetőr 3. 444

Három-
és kétszobás parkettes komfortos uccai lakások májusra kiadók. Timár 52. 466

Kétszobás,
fürdőszobás, Déri - térre, parkkal, háromszobás, fürdőszobás udvari májusra. Bethlen 23. 465

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. — Miklós u. 4., I. emelet. Érdeklődni 8—1-ig és 2—4-ig. 364

Két szoba,
konyhás egyszerű udvari lakás Bethlen u. 50. szám alatt április 1-re kiadó. Értekezhetni lehet a háztulajdonossal. — Maróthy György u. 21. szám alatt, kizárólag d. u. 2—3 óra között. 455

Itt a tavasz, valamit keresek én . . . .
De meg is találja a daloló háziasszony a télen elrejtőzött poloskákat és a most rajzó molyokat! Azonban nem kell neki kétségbeesni, ha az
„ELEKTRO-TOX"-hoz
fordul, akik fillérekért s teljes garanciával egész éven át rovarmentesen tartják lakását.
Alapárak P —.70-től P 1.10-ig.
Telefon: 22—82. Miklós ucca 8.

Különbejáratú
világos parkettes szoba egy vagy két személy részére kiadó. Piac u. 58., I. emelet, 17-es ajtó. 133

Lakást keresők

Keresek
2—3 szobás lakást istállóval. »Májusra« jeligére kiadóba. 452

Egy
vagy 2 szobás lakást azonnalra, vagy 15-re keresek. Telefon 15—51. 440

Központban
6—8 szobás lakást nagy helyiségekkel azonnalra vagy május 1-re keresek Címet kiadóba.

Üzletek

Üzlethelyiség
azonnal kiadó. Hunyadi u. 14. Sírkőraktár.

Ingatlan

Rákóczi
piacnál üzletesház eladó. Értekezni Maróthy ucca 3. udvarban. 462

Eladó
ház három- és négyszobás komfortos lakásokkal, gázvízvezetékkel, 360 kvadrat területtel, gyümölcsössel parkírozott udvarral. Rákóczi u. 35. 239

Sürgősen
eladó ház, kevés pénzzel megvehető, vagy kisebbel elcserélhető. Virág u. 38. 338

Eladó ház,
több 3—4 szobás lakással, 360 négyszögöl gyümölcsössel és parkírozással, — gáz- és vízvezeték. Rákóczi u. 35., eladó. 473

Kétuccára
nyíló telek eladó központban. Értekezni Erzsébet u. 14. 416

Adómentes
ház, három-, kettő-, egyszobás lakásokkal eladó, olcsón. Csokonai u. 24. 449

Eladó ház,
Simonffy 37., 18.000, évi jövedelme háromezernégyszáz. 445

Olcsó
házhelyek Mező uccában eladók. — Rényi ügyvéd. Miklós ucca 4. 417

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kurucuccák sarkán. Felvilágosítást ad dr Csányi Farkas Attila ügyvéd. Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Ellátás

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon 23—39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

90 fillérért
4 fogásos kismenüt kap az Ujságírók Clubjának étteremben. Kitűnő házikoszt. Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. 906

Rádió

Rádió,
villanyszerelés, javítás legolcsóbban, felelősség mellett. Eredeti gyári gépek raktáron. Kedvező fizetési feltételek. Miklós ucca 2. 200

Eladás

Építésből
kimaradt ablakok, új állapotban levő üvegház eladók. Hatvan ucca 76. 463

Sürgősen
befejezendő Piac 40. sz ház bontása, ezért tégla, faanyag, ajtó, ablak, vasrollós ajtó, sín, kapu olcsón eladó. 438

Akácfából
hasított szőlőkaró olcsón eladó. Kovács, Szent Anna 36. 472

Hofherr
körülgyűrűs 66/1 cséplő elevátor, 4 és 6 HP MÁV 10 atm. kazánok, 8 HP idős, kettősekék, egylovasszekér eladó, elcserélhető Királynál, Royal-épület. 431

Permetezőgépek,
használtak, olcsón eladók. Kossuth u. 35. 451

Nagybőgőtok,
massziv, erős, zárral ellátva, valamint 1 fürdőkád, jó állapotban, olcsón eladó Arany János ucca 39., házfelügyelőnél. 39

Eladó
16.8 HP. motor tartozékaival, 105 voltos. Bethlen u. 32. Telefon: 14—19. 459

Női
félcipő, három pár, olcsón eladó. Széchenyi u. 45., keresztépület. 156

Üvegezett
verandához vagy üvegházhoz alkalmas használt ablakok, ajtóval jutányosan eladók. — Maróthy György u. 21. Megtekinthetők kizárólag d. u. 2—3 óra között. 451

Vétel

Jégszekrényt
kisebb méretben jó állapotban keresek. Ehrenfeld, Piac 69. 464

Kézikocsit,
jókarban levőt, esetleg háromkerekű triciklit vennénk. Cím a kiadóban. 312

Veszek
bútorokat, zongorákat, irógépeket, motorkerékpárokat, mindenféle ingóságokat magas áron. Degenfeld tér 6. 5507

Ajánlat

Szőlőkaró,
hasított, elsőrendű, kapható minden méretben, 7 fillértől. Márton Dániel, Mikepércs 271. 461

Kerékpárok:
Oppel — Bismark — Puch — Csepel és más gyártmányok, alkatrészek, motorok raktára Királynál, Royal-épület. Alkalmi vételek, javítás — részletfizetés. 429

A legszebb
tavaszi ujdonságokat szerezheti be bámulatos olcsón gyári maradékokban dr. Révésznénél, Piac u. 42., Pannónia udvarban. 456

Fajalma,
hibás, igen olcsón, egész nap. Piac u. 44., pincében. 393

Vizes-,
ecetesugorka, tök, káposzta, tölteni való paprika, barack lekvár olcsón kapható Kornhausernál, libahúsüzletbenö Simonffy 1. 467

Varrógépek,
Pfaff — Singer — Csepel — Adler — Dürkopp minden célra, új és használt, részletre is kapható Királynál, Royal-épület. — Szakszerű javítás. 428

Zamatos
újlétai saját termésü boraim literenként is kaphatók, 36 f. Bethlen 44. 5409

Király balzsam
köszvény ellen 1.30 fill. Grósz Nagy Ferenc gyógyszertárában, Színház mellett. 5108

Öcskavasakat
mielőtt venne vagy eladna keresse fel Fischer Andort Csapó u. 89. Telefon 28-59. Öcska gépeket vásárolok.

Mogyoróbél
2.80, mazsola 1.40, aszaltszilva 1.30, Berter datolya 4.80 a Déligyümölcsesarnokban, Piac u. 7.

»Sport«
illatosított higienikus borotválópor szaküzletekben kapható. Garantált kitünő minőségben készíti **Barbien** vegyipar, Budapest. Képviseli: Mandel Andor, Vásárosnamény. Próbacsomag ára —.06 fillér. 337

Emdeni
keresztezett, díjat nyert gunártól származó tenyésztojások, bronzpulyka és pekingi keresztezett kacsatolyások és napos pulykák előjegyezhetők. Bramer, Postafiók 36., vagy Széchenyi u. 12., uccai la-

Rádiókészülékek
új és alkalmi vételek, részletfizetés, — csereakció Királynál, Royal-épület. — Telefon: 20—66. 430

»Lela«
zománctüzhelyek, legtökéletesebben süt, főz; szénfütésre is alkalmas, felelősséggel készíti: Levencsik Lajos, Debrecen, tüzhelyüzeme: Csapó u. 87. 5391

Sírkövek
műkőből, gránitból, homokkőből legolcsóbban beszerezhetők a Debreceni Műkőgyár R. T. Fürdő u. 2. sz. a. telepén. 5269

Oktatás

Csekély
díjazásért izraelita vallásos férfi ajánlkozik házakhoz hitoktatásra gyermekekhez, vagy felnőttekhez. Cím a kiadóban. 420

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41. 2257

Németül
beszélni rövid idő alatt megtanítom. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 2052

Különféle

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről felvilágosít. Tanácsot ad. Széchenyi 43. 453

Mindennemü
varrást, fehérnemüt is, javítást, harisnyatalpalást, 3 párból kettőt készítek, házhoz is megyek. József kir. herceg ucca 22., kislakás. 89

Kiadó
azonnalra, vagy május 1-re műhelyhelyiség, Miklós u. 49. 448

HUSFÜSTÖLÉS
olcsón, pontosan, kifogástalanul Teleki ucca 88. sz. alatt. 5489

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca.**